

NGF

NEDERLANDSE
GOLF FEDERATIE

WEGWIJS IN GOLFBAANONTWIKKELING

- *Van initiatief tot realisatie*

VAN INITIATIEF TOT REALISATIE

Golfterreinen in Nederland bestrijken meer dan 10.000 hectare en zijn daarmee een factor van belang in het landschap.

De kwaliteit van een golfbaan wordt in belangrijke mate bepaald bij de aanleg. Fouten daarbij gemaakt of het bezuinigen op onderdelen wreken zich vroeger of later en zijn dan moeilijk te herstellen. Het gaat erom kwaliteit op de lange termijn tot stand te brengen. Dit om het plezier en spelniveau in de sport voor zoveel mogelijk mensen te kunnen garanderen.

Wegwijs in golfbaanontwikkeling is bedoeld voor wie plannen heeft om een golfbaan aan te leggen of om een bestaande baan te innoveren dan wel uit te breiden. Het omvat procedures, adviezen en aanbevelingen, die er aan bij kunnen dragen om het proces vanaf het eerste initiatief om een golfbaan aan te leggen tot de afronding van het project succesvol en financieel verantwoord te doen verlopen. Daarnaast staan er richtlijnen en aanwijzingen in voor het beheer van golfbanen.

Het adviseren en begeleiden van initiatieven die leiden tot de oprichting van een vereniging of organisatie die het lidmaatschap van de Nederlandse Golf Federatie wil verwerven, wordt gecoördineerd door de Commissie Ontwikkeling Golf [COGO].

De hoofdstukken zijn zoveel mogelijk geplaatst in de volgorde waarin het proces vanaf initiatief tot daadwerkelijk gebruik verloopt.

Ik vertrouw er op dat deze uitgave huidige en toekomstige golbaanbestuurders inspireert antwoorden te vinden om een kwalitatief goed resultaat te bewerkstelligen.

Alfred Toubert

Voorzitter Commissie Ontwikkeling Golf

INHOUD

Inhoudsopgave

Voorwoord

Inleiding

1 Initiatieven

Commissie Ontwikkeling Golf (COGO)
Regionale Begeleidingscommissie (RBC)
Aandachtspunten voor de initiatiefnemer
Eisen ten aanzien van het terrein, de bovengrond en de grondwaterstand
Onderdelen van een golfterrein
Oppervlakten van de verschillende onderdelen
Typen golfterreinen

2 Realisatie van de baan en Inrichting

Programma van Eisen en Voorontwerp
Omgevingsvergunning
Watervergunning
Overige vergunningen en ontheffingen
Definitief ontwerp en uitvoeringsvoorbereiding
Aanbesteding en aannemerskeuze
Uitvoering en directie
Inrichting

3 Exploitatie van de baan

Exploitatievormen
Fiscaal juridische structuur
Exploitatiebaten en -lasten

4 Lidmaatschap van de NGF

Lidmaatschap van de NGF
De NGF helpt verenigingen op weg naar het NGF-lidmaatschap (infographic)
Procedures voor het lidmaatschap
Faciliteiten van de NGF voor leden van aangesloten clubs
Verplichtingen van NGF-leden en geassocieerden

5 Beoordelingen

Beoordelingscommissie
Procedures voor het beoordelen van banen
Beoordeling
Beoordelingscriteria A- en B-banen
Afwijkende beoordelingcriteria voor C-banen
Uitbreiding, renovatie en/of verandering van een bestaande baan
Beoordelen van een baan zonder vereniging (certificering)
Dispensatieregeling

INHOUD

6 Baanbeheer

Strategie en doelstellingen
Taken en verantwoordelijkheden
Beheersvormen
Automatisering
Gis en groen
Kennissverzameling en -overdracht
Opleidingen (modulen)

7 Natuur en Milieubeheer

Wetgeving
Natura2000
Ecologische hoofdstructuur
Committed to Green GEO

8 Brancheorganisaties

Nederlandse vereniging van golfaccomodaties (NVG)
Nederlandse greenkeepers associatie (NGA)
Professional golfers associatie Holland (PGA Holland)

9 Bijlagen

Tabel maaihoogten
Milieueffectrapportage (m.e.r.)
Ruimtelijke ordening bij de aanleg van golfbanen
Literatuur en websites

HOOFDSTUK 1

INITIATIEVEN

INITIATIEVEN

COMMISSIE ONTWIKKELING GOLF (COGO)

De COGO is een adviesorgaan van de Nederlandse Golf Federatie en valt onder de verantwoordelijkheid van de Afdeling Ontwikkeling Golf. De taken van de COGO zijn als volgt samen te vatten:

- het adviseren en begeleiden van initiatieven die leiden tot de oprichting van een vereniging of organisatie, die het lidmaatschap van de NGF wil verwerven;
- het adviseren en begeleiden van initiatieven die leiden tot de aanleg van een golfbaan;
- het adviseren en begeleiden van renovaties, uitbreidingen en verplaatsingen van bestaande golfbanen;
- het adviseren en begeleiden van initiatieven om te komen tot een golfaccommodatie;
- het verzamelen en documenteren van gegevens met betrekking tot aanleg, renovatie, uitbreiding en verplaatsing van golfbanen;

Om een gecoördineerde begeleiding vanuit de NGF mogelijk te maken wordt door de Regioconsul van de COGO een Regionale Begeleidingscommissie gevormd.

REGIONALE BEGELEIDINGSCOMMISSIE (RBC)

De Regionale Begeleidingscommissie bestaat minimaal uit:

- een voorzittercoördinator van de COGO
- een vertegenwoordiger van de Commissie Regels, Amateurstatus & Handicaps (CRAS&H)
- een vertegenwoordiger van de Commissie Golfvaardigheid

De voorzittercoördinator onderhoudt het contact met de initiatiefnemers en andere betrokkenen zoals overheidsorganisaties, natuur- en milieuorganisaties en wordt bijgestaan door de Regiocommissarissen van andere commissies. De voorzittercoördinator bepaalt, in samenspraak met de initiatiefnemers, genoemde commissievertegenwoordigers en derden het begeleidingstraject en heeft een actieve rol en een beslissende stem bij de uitvoering van de begeleidingstaken. Voor een goede uitvoering van deze taak onderhoudt de voorzittercoördinator contact met de voorzitter van de Beoordelingscommissie (BC) en de coördinator van de afdeling Spel.

Regio-indeling werkzaamheden:

Voor het werk van de COGO en de RBC in het veld is Nederland verdeeld in vijf regio's, te weten:

- Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel
- Gelderland en Utrecht
- Noord-Holland en Flevoland
- Zuid-Holland en Zeeland
- Noord-Brabant en Limburg

Regionaal Overleg Orgaan

De Regioconsul werkt samen met de regiocommissarissen van andere commissies van de NGF. Het overleg met die commissies wordt éénmaal per jaar gecoördineerd in het Regionaal Overleg Orgaan (ROO). Per initiatief wordt dat overleg, zo vaak als nodig, gecoördineerd door de Regionale

INITIATIEVEN

Begeleidingscommissie (RBC). De secretaris van de COGO op het federatiebureau coördineert de werkzaamheden van de Regioconsuls.

AANDACHTSPUNTEN VOOR DE INITIATIEFNER

Maak een haalbaarheidsplan en bespreek dit met de Regioconsul, alvorens het aan de betreffende gemeente voor te leggen. Uit het haalbaarheidsplan moet blijken dat:

- er in het betreffende gebied behoefte bestaat aan een golfbaan
- een golfbaan voor de gemeente van belang is in verband met directe (op de golfbaan) en indirecte werkgelegenheid (aantrekkelijk voor vestiging van bedrijven), wonen, recreatie en toerisme.

Het is af te raden om zonder voorkennis en instemming van de gemeente contact op te nemen met de provinciale overheid. In het algemeen stelt de gemeente het op prijs om de provinciale afdelingen op het gebied van ruimtelijke ordening, natuur en milieu, bodem en water zelf te raadplegen.

Afhankelijk van de situatie kan het verstandig zijn om plaatselijke natuur- en milieuorganisaties in een vroeg stadium te informeren over de plannen.

Het is dan nog goed mogelijk om rekening te houden met hun suggesties en wensen. Het streven naar een win/win-situatie voor golf en natuur vormt een goede basis voor samenwerking. Indien het haalbaarheidsplan past in het overheidsbeleid, verdient ten eerste aanbeveling om er een deskundige in de persoon van een golfarchitect bij te betrekken. Dien de definitieve plannen bij de gemeente in nadat alle facetten zo uitvoerig mogelijk zijn uitgewerkt en er een globale kosten/baten-analyse is gemaakt.

Golfclub Dirkshorn (opening, 2010)

INITIATIEVEN

Het kan zijn dat bestemming en gebruik van het beoogde terrein de aanleg van een golfbaan niet toelaat. In dat geval zal er een wijziging van het bestemmingsplan moeten plaatsvinden (zie Bijlage).

Evenzo is het mogelijk dat er een Milieu Effect Rapportage (MER) noodzakelijk is (zie Bijlage). Tenslotte is het raadzaam om van te voren na te denken over de financiering van het plan en de juridische vorm van exploitatie. Raadpleeg zo nodig deskundige hulp.

Het is van belang, dat alle betrokken partijen voldoende zijn geïnformeerd voordat de pers wordt benaderd. In datzelfde kader is het raadzaam dat er goede afspraken bestaan over de grondverwerking vóór een en ander in de openbaarheid komt.

EISEN TEN AANZIEN VAN HET TERREIN

Oppervlakte

Bij de beoordeling van de mogelijkheden van aanleg van een golfbaan is het niet alleen van belang of de benodigde vergunningen worden verkregen, maar ook of het geboden terrein groot genoeg en geschikt is voor aanleg van een golfbaan, die voldoet aan de eisen die de NGF stelt (zie Hoofdstuk Beoordelingen).

Afhankelijk van de vorm van het terrein en het gebruik van de aangrenzende gronden moet men voor een negen holes-baan denken aan een oppervlakte van ten minste 10 à 15 ha voor een C-baan, ten minste 20 à 25 ha voor een B-baan en tenminste 30 ha voor een A-baan. Voor een achttien holes-baan moet ongeveer aan het dubbele worden gedacht. Verder moet een veilige en regelmatige beoefening van het golfspel mogelijk zijn.

De veiligheid houdt verband met de beschikbare ruimte; de regelmatige beoefening met voldoende ontwatering en draagkracht van de bodem. Een baan die in perioden met een neerslagoverschot

De Goese Golf

INITIATIEVEN

vaak dicht moet, is niet rendabel te exploiteren. Om tot een verantwoorde uitspraak te komen is het raadzaam om deskundigen zoals een bodemkundige, een cultuurtechnicus en een golfbaanarchitect te raadplegen.

Het komt voor dat er voor de aanleg van een volwaardige golfbaan onvoldoende ruimte beschikbaar is, maar er in de Regio wel behoefte bestaat aan een mogelijkheid om de golfsport te beoefenen. In dat geval is de aanleg te overwegen van een golf(oefen)accommodatie, bestaande uit een drivingrange, een pitch- and putting green, een oefenbunker en zo mogelijk een aantal korte oefenholes (Par 3-holes en Par 4-holes). Vooral voor beginnende golfers is dit een mogelijkheid om tegen lage kosten kennis te maken met de golfsport. Voor ervaren golfers die spelen op een volwaardige baan op afstand, biedt dit de mogelijkheid om na het werk dicht bij huis nog wat te oefenen. Voor een dergelijke oefenaccommodatie geldt vanzelfsprekend ook dat de veiligheid moet zijn gewaarborgd.

Bestemming en gebruik

Het is van belang om te weten of de aanleg van een golfbaan op een bepaald terrein strijdig is met het bestemmingsplan van de gemeente en/of het streekplan van de provincie. Indien dat het geval is, zullen de betrokken overheden bereid moeten zijn om mee te werken aan een wijziging van het bestemmingsplan (zie ook bijlage Ruimtelijke Ordening).

Ook het gebruik van het terrein is van belang. In het algemeen bestaan er weinig bezwaren tegen de aanleg van golfbanen op gronden met een landbouwkundig gebruik. De aanleg van golfbanen in bestaande bossen wordt in Nederland slechts bij hoge uitzondering nog toegestaan. In gebieden met (hoge) natuur- en landschapswaarden zijn golfbanen in het algemeen uitgesloten. Dit geldt in het bijzonder voor de duingebieden. Locatie, schaarste, bestemming en gebruik bepalen ook de grondprijs. Daarbij maakt het verschil of de grond vrij te verwerven is, of dat ook ontbinding van nog lopende pachtovereenkomsten nodig is.

EISEN AAN BOVENGROND EN GRONDWATERSTAND

Een golfbaan moet vrijwel het hele jaar bespeelbaar zijn. Dit betekent dat aan de bovengrond van de speelbanen de volgende eisen worden gesteld.

Waterhuishouding

- de grondwaterstand mag niet hoger zijn dan 50-70 cm onder het maaiveld
- de waterafvoer moet goed zijn

Bodem

- laag gehalte aan klei/leem in verband met de stroefheid en tredgevoeligheid
- homogeniteit en porositeit in verband met goede doorworteling
- voldoende organische stofgehalte in verband met vochtleverend vermogen en voedselvoorziening. (voor de greens en de tees wordt een organisch stofgehalte gehanteerd van 1-2%, voor de fairways 3-4%)
- voldoende doorlatendheid in verband met snelle afvoer van overtollige neerslag

Aan de opbouw van de greens worden aanvullende eisen gesteld:

- extra goed doorlatend

INITIATIEVEN

- hoogste grondwaterstand maximaal 70 cm onder het maaiveld
- toplaag moet resistent zijn tegen verdichting en voldoende stroef zijn
- pH van 5-6 en een lage bemestingsgraad voor een schraal groeimilieu voor de gewenste grassoorten

Door de hoge eisen die aan de green worden gesteld, wordt de bodem kunstmatig opgebouwd uit zandlagen met verschillende korrelgrootten en wordt eventueel een drainagesysteem aangelegd. De green en tee moeten beregend kunnen worden.

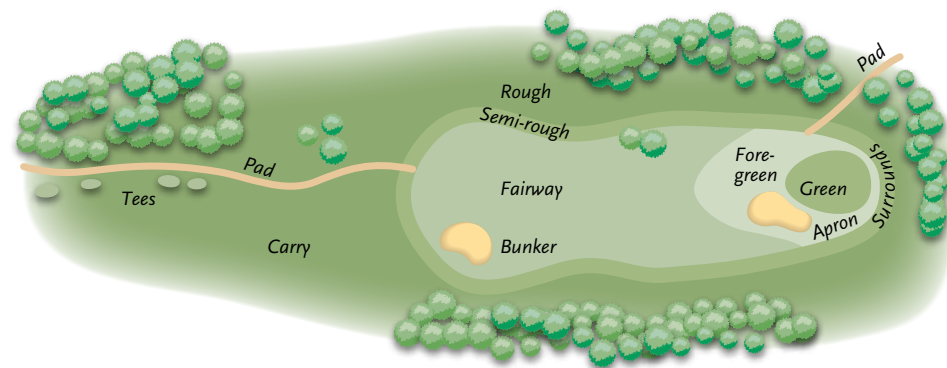
Het beschikbare beregeningswater dient van goede kwaliteit te zijn met een voorkeur voor gebiedseigen water.

ONDERDELEN VAN EEN GOLFTERREIN

Golfterrein

Het begrip golfterrein is meeromvattend dan het begrip golfbaan. Het golfterrein is het gehele gebied waarvoor de golfclub of de beheerder verantwoordelijk is, dus de golfbaan, de opstallen, de driving range, het parkeerterrein en het natuurlijke buitengebied.

Een golfbaan bestaat ten minste uit negen holes. Elke hole is opgebouwd uit de volgende onderdelen: meerdere tees (afslagen), carry, fairway, foregreen en apron, green, surrounds, semi-rough en rough (zie tekening).

Een beschrijving van de onderdelen wordt hieronder gegeven. Omdat ieder golfterrein verschillend is wat betreft afmetingen, karakter en kwaliteit, moeten de aangegeven maatvoeringen als gemiddelden worden opgevat. Zo zijn de grashoogten bijvoorbeeld afhankelijk van het seizoen en de conditie van de baan, en zullen de onderdelen tijdens het groeiseizoen vaker worden gemaaid.

INITIATIEVEN

Tee (afslag)

De tee is een begrensd, kort gemaaid en meestal licht verhoogd gebied aan het begin van de hole. Er bestaan zes soorten tees; zwart (championship tee), wit, geel, blauw, rood en oranje (zie het EGA Handicap Systeem). Met uitzondering van zwart en wit (alleen heren), kent elke kleur zowel een heren- als een dames rating. Vanaf de tee wordt de bal met een verre slag over de carry naar de fairway geslagen. De tee is een van de meest intensief bespeelde onderdelen van de baan en het is daarom voor de bodem- en grascondities belangrijk dat de tees veel licht en lucht krijgen.

Voor een achttienholesbaan bedraagt de oppervlakte van alle afslagen samen gemiddeld één ha.

Fairway

De fairway begint zo'n honderd meter na de herentee en loopt tot aan de foregreen.

De lengte van de fairway is afhankelijk van de hole. Zo heeft een Par 3-hole geen of een zeer korte fairway en een Par 5-hole een lange fairway. De breedte varieert doorgaans van 30-40 m. Langs de randen van de fairway ligt de semi-rough.

In de fairway en de semi-rough kunnen zich hindernissen (bunkers, waterpartijen), ruige gedeelten en solitaire bomen bevinden. Ze zijn bedoeld om het spel richting te geven en risico's te belonen of te bestraffen. Wanneer wordt uitgegaan van een fairway van 30 m breed, bedraagt de gemiddelde oppervlakte fairway op een achttienholesbaan ca. 15 ha.

Foregreen en apron

De foregreen vormt de overgang van de fairway naar de green. De apron ligt rondom de green. De foregreen is ongeveer 10-15 m diep, terwijl de apron ca 2 m breed is en kan uitlopen tot 4m. De gemiddelde oppervlakte van foregreen en apron samen is ongeveer 550 m² per hole. Voor een achttienholesbaan bedraagt de totale oppervlakte ongeveer één ha.

Green

Het oppervlak van de green is meestal min of meer geonduleerd. Er dienen voldoende vlakke stukken te zijn voor de pinposities. Greens dienen stevig, veerkrachtig, egaal en voldoende snel te zijn. Evenals bij de tees moeten bij de greens licht en lucht vrij spel hebben. De gemiddelde oppervlakte van een green is bij voorkeur 500 m². Voor een achttienholesbaan bedraagt de totale oppervlakte aan greens ongeveer één ha.

Surrounds, mounds en graskuilen

Dit zijn de hellingen in de omgeving van de green. De hellingen in de vorm van heuveltjes worden mounds genoemd. De gemiddelde oppervlakte aan surrounds op een achttienholesbaan bedraagt één ha.

Semi-rough

Langs de fairway bevindt zich een strook gras van ongeveer 2,5 tot 5 m breed. Deze overgang van fairway naar rough heet de semi-rough. De gemiddelde oppervlakte aan semi-rough op een achttienholesbaan bedraagt 3 ha.

INITIATIEVEN

Bunkers

Een bunker is een hindernis, die bestaat uit een uitholling waaruit gras of aarde is verwijderd en vervangen door zand. Bunkers bevinden zich op strategische posities in de baan en om de greens. Ze kunnen spelers straffen of helpen de routing van de baan te volgen. Ze worden handmatig of machinaal geharkt. De oppervlakte kan variëren van 20 tot 100 m².

Buitengebied

Het natuurlijke terrein dat niet behoort tot de hiervoor genoemde onderdelen van de golfbaan noemen we het buitengebied. Dit is het deel van een golfterrein dat natuurvriendelijker ingericht en beheerd kan worden. Het buitengebied kan in verschillende eenheden worden onderverdeeld:

Carry

De carry is het gedeelte tussen de tee en het begin van de fairway. De begroeiing ervan kan per hole of per golfterrein sterk verschillen. Solitaire bomen die dienen om het landschap visueel te breken mogen het spel niet storen. Langs of door de carry loopt een pad naar de fairway.

Waterpartijen

Waterpartijen zijn vaak al aanwezig voordat een golfterrein wordt aangelegd en moeten zo goed mogelijk in het ontwerp worden ingepast. Daarnaast worden bij de aanleg vaak nieuwe waterpartijen gegraven als hindernis bij het golfspel, ter verfraaiing van het landschap en ter regulering van de waterhuishouding inclusief wateropslag en beregening.

Rough

Het resterende deel van het buitengebied wordt rough genoemd. De rough kan begroeid zijn met bijvoorbeeld grassen, kruiden, heide, struiken of bomen. Een deel van de rough kan ook als waste area zijn ingericht. Waste area is schraal grasland of voedselarme, zanderige grond, waar spontane natuurontwikkeling mogelijk is, maar waar sommige delen zanderig gehouden worden.

Harry Colt, de beroemde Engelse golfarchitect, definieerde in 1920 rough als volgt: 'Rough is een hindernis waarvan het vereiste karakter zo moet zijn, dat het wel moeilijk maar niet onmogelijk mag zijn om eruit te spelen; dat het geen reden voor verloren ballen mag zijn; dat de slagen om eruit te spelen berekend kunnen worden wat betreft kracht en richting en dat het succes bepaald wordt door techniek en niet alleen door brute kracht'.

In veel gevallen wordt de strook rough die aan de semi-rough grenst intensiever gemaaid (bij gras-rough) of geschoond (bij bosrough) dan gedeelten van de rough die verder van de fairway af liggen. De breedte van deze strook die intensiever beheerd wordt varieert per golfterrein en per hole. Op plaatsen waar de bal vaak landt (de zogenoemde landingszones) zal de strook geschoonde rough breder zijn dan op plaatsen waar de bal minder vaak of in het geheel niet belandt. Daarom wordt wel een onderscheid gemaakt tussen golf- en natuurrough.

- In de golfrough moet een bal redelijk te vinden en speelbaar zijn. Golfrough die uit gras bestaat zal regelmatig gemaaid worden. In golfrough waar bomen groeien worden planten zoals varens, heidestruiken, bramen, brandnetels en bosbes gemaaid en stobben verwijderd
- De natuurrough is het gebied dat aan de golfrough grenst. Het kan bestaan uit hoger grasland, rietland, moeras, heide, struiken of bos met ondergroei. Hier zijn de mogelijkheden voor natuurontwikkeling op een golfterrein het grootst.

INITIATIEVEN

OPPERVLAKTEN VAN DE VERSCHILLENDE ONDERDELEN

In onderstaande tabel is aangegeven hoe groot de verschillende onderdelen van een golfterrein gemiddeld zijn op een achttienholesbaan.

Green	1 ha
Tee	1 ha
Surrounds	1 ha
Apron en foregreen	1 ha
Fairway	15 ha
Drivingrange	1 ha
Semi-rough	3 ha
Buitengebied (carry, rough, enz.)	30 ha
Clubhuis, parkeerplaats	2 ha
Totaal	55 ha

TYPEN GOLFTERREINEN

Op basis van het landschap waarin de baan is aangelegd en de wijze waarop het buitengebied is ingericht en onderhouden, worden in Nederland vier typen golfbanen onderscheiden:

- **Duinbanen**
Banen aangelegd in een bestaand duingebied, zoals de Kennemer
- **Bosbanen**
Banen waarvan de holes zijn uitgekapt in een bos, zoals De Pan
- **Polder- en weilandbanen**
Banen die zijn aangelegd in een open polder of op weilanden, zoals de Haarlemmermeersche
- **Parkbanen**
Banen waarvan het buitengebied min of meer volgroeid is en de baan een parkachtig karakter geeft, zoals De Edese.
Niet alle banen in Nederland laten zich even gemakkelijk onder één van deze typen vangen. Zo zijn er banen die langzaam veranderen van een polderbaan naar een parkbaan. Ook zijn er nogal wat banen die een tweeledig karakter hebben, zoals een aantal oude banen die later zijn uitgebreid en de uitbreiding noodgedwongen in een ander type landschap heeft moeten aanleggen.

HOOFDSTUK 2

REALISATIE VAN DE BAAN

EN DE VOORZIENINGEN

REALISATIE VAN DE BAAN EN DE VOORZIENINGEN

PROGRAMMA VAN EISEN EN VOORONTWERP

Een golfbaanarchitect krijgt opdracht voor het maken van een voorontwerp van een golfbaan, al dan niet in samenwerking met een landschapsarchitect. De basis van de opdracht is een duidelijk programma van eisen. Voor het opstellen van het voorontwerp zijn ondermeer de volgende gegevens nodig:

- bestaande situatie; af te leiden uit recent kaartmateriaal, luchtfoto's en terreinopname (ligging, ontsluiting, bodem en waterhuishouding, hoogteligging en reliëf, gebruik, landschappelijke, archeologische en cultuurhistorische waarden, flora en fauna)
- vigerend beleid van de gemeente inzake recreatief medegebruik en ontwikkeling van natuur en landschap
- bereikbaarheid en kwaliteit van het benodigde beregeningswater
- criteria die de NGF hanteert bij het beoordelen van een A-, B- of C-baan (zie hoofdstuk Beoordelingen).

Daarnaast moet eveneens met de volgende wensen en verplichtingen rekening worden gehouden:

- formuleren van speltechnische uitgangspunten
- formuleren van ruimtelijke, landschappelijke, natuurlijke en cultuurtechnische uitgangspunten
- opstellen van een eerste kostenindicatie
- kiezen van een model (in overleg met de opdrachtgever) waarbij speltechnische kwaliteitseisen en investeringsniveau worden afgewogen
- maken van een voorontwerp van het gekozen model met een korte verantwoording van de opzet, de lay-out van de baan, de veiligheidsaspecten in en rond de baan, de landschappelijke inpassing, de cultuurtechnische maatregelen, eventuele beïnvloeding van de omgeving en het toekomstig beheer.

Wanneer de voorgenomen aanleg van een golfbaan niet passend is binnen het bestemmingsplan dient het bestemmingsplanbasis van de Wet ruimtelijke ordening te worden herzien. Onderdeel hiervan vormt het onderzoek naar diverse milieu- en omgevingsfactoren (bodem, archeologie, water, ecologie, geluid, lucht etc.). Afhankelijk van de grootte van de ontwikkeling en het gebied waar het zich bevindt kan op basis van de Wet milieubeheer een milieueffectrapportage (m.e.r.) verplicht worden gesteld. Naast deze procedures kunnen de volgende vergunningen en ontheffingen een rol spelen (niet limitatief):

OMGEVINGSVERGUNNING

In de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) zijn sinds 1 oktober 2010, 26 vergunningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving samengebracht in één vergunning: de omgevingsvergunning. Hieronder valt onder andere slopen van bouwwerken, kappen van bomen, bouwen en infrastructurele maatregelen en ingebruikname gebouwen.

WATERVERGUNNING

Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden. Ten behoeve van de ontwikkeling kunnen verschillende werkzaamheden die betrekking hebben op water worden verricht die op grond

REALISATIE VAN DE BAAN EN DE VOORZIENINGEN

van de Waterwet vergunningplichtig zijn. Vergunningplichtige activiteiten betreffen onder andere het graven en dempen van watergangen en het direct lozen op oppervlaktewater. Ook de werkzaamheden in de invloedzone van de waterkering zijn vergunningplichtig.

OVERIGE VERGUNNINGEN EN ONTHEFFINGEN

Vergunningen en ontheffingen die niet in de Wabo of Waterwet zijn opgenomen maar wel relevant kunnen zijn betreffen onder andere:

- Ontheffing van de Flora- en Faunawet;
- Vergunningen in het kader van de Natuurbeschermingswet;
- Ontgrondingsvergunning;
- APV-vergunning (afhankelijk van gemeente, o.a. aansluiten riool, bouwhinder, exploitatie);
- Verkeersbesluit;
- Drank- en horecavergunning.

Bron: Grontmij

DEFINITIEF ONTWERP EN UITVOERINGSVOORBEREIDING

Wanneer het voorontwerp de instemming heeft van de opdrachtgever en de goedkeuring van de lokale overheid, kan men het gaan uitwerken tot een definitief ontwerp en onderdelen nader detaileren (zie ook Wegwijs in Course Rating 2011). De werkzaamheden bestaan uit:

- a het gedetailleerd uitwerken van het voorontwerp tot een definitief ontwerp op schaal 1:2000
- b het maken van tekeningen en/of adviezen voor:
 - alle grondverzet; dempen van sloten, graven van sloten en waterpartijen, aanbrengen van accidentatie op schaal 1:1000 met dwarsprofielen
 - de grondbewerking en eventuele grondverbetering met bewerkingsdiepte
 - de aanleg van de greens met mounds, surrounds en bunkers op schaal 1:200
 - de aanleg van de greendrainage op schaal 1:200
 - de aanleg van fairwaydrainage (eventueel)
 - de ontwatering en afwatering zoals drainage, sloten, stuwen, bruggen en duikers, detail tekeningen van bruggen, stuwen, dammen, duikers en overige waterbouwkundige voorzieningen ten behoeve van de keurontheffing (zie ook "Droge voeten, duurzame golfbanen" 2011)
 - oevervoorzieningen zoals beschoeiingen, damwanden of natuurlijke oevers
 - het behoud en/of ontwikkelen van natuur en landschap (zie hiervoor het handboek Natuur op Golfbanen 1996)
 - de berekening, zoals pompinstallatie en leidingen
 - de constructie van de verschillende tees
 - het netwerk van loop- en werkpaden
 - de ontsluitende wegen en parkeerterreinen

REALISATIE VAN DE BAAN EN DE VOORZIENINGEN

- de nutsvoorzieningen
 - de inrichting van de omgeving van het clubhuis, stokkenloods, pro-shop, werkplaats, machineloods en overige gebouwen
 - de beplanting met houtsoortenkeuze en plantschema's
 - de inzaai met grasmengsels en bemesting
 - het onderhoud
- c op basis van het definitief ontwerp en de detailtekeningen aanvragen van de benodigde vergunningen
- d het schrijven van een bestek of programma van eisen met aanvullende technische bepalingen en juridische voorwaarden met inschrijvingsformulieren
- e het maken van een bestekbegroting.

Houd bij de aanleg van een golfbaan vanaf het begin rekening met het feit dat golfbanen een belangrijke rol kunnen spelen bij het behoud van de open ruimte en de ontwikkeling van de natuur. Zie hiervoor ook hoofdstuk 7 Natuur- en Milieubeheer.

AANBESTEDING EN AANNEMERSKEUZE

De aanleg van een golfbaan onderscheidt zich ten opzichte van andere cultuurtechnische werken door de grote mate van detail van de verschillende onderdelen van de baan. Greens, tees, surrounds, mounds, bunkers, waterpartijen, oeverafwerkingen en ondulaties moeten met veel gevoel en ervaring worden aangelegd, aan de hand van de bestektekeningen. De rol van de uitvoerder en de ervaring van de man op de machine zijn van groot belang. Bij een goede afstemming en samenwerking weet de uitvoerder wat de golfbaanarchitect bedoelt. Daarnaast vergen het voorkómen van verdichting en structuurbederf door zwaar transport veel aandacht.

Goede coördinatie van werkzaamheden van installateurs van bijvoorbeeld de beregening kan stagnatie en tijdverlies voorkomen.

Tijdens de uitvoering is toezicht van de golfbaanarchitect noodzakelijk, om zonodig bij te sturen. De keuze van de uitvoerder kan in principe op twee manieren gebeuren, namelijk:

- a door onderhandse aanbesteding aan drie of vier golfbaanaannemers. Hier bepaalt de concurrentie de laagste prijs. Bij een aanbesteding met meer aannemers is het van belang om een goed bestek (contractstuk) met bijbehorende tekeningen te maken zodat alle partijen gelijk aan de streep staan. Bij een inschrijving op basis van een bestek worden de hoeveelheden en werkmethode vooraf bepaald. De kans bestaat dat bij deze methode een aannemer achteraf met meerwerk komt aangezien de werkmethode aangepast moest worden
- b door één aannemer een prijsopgave te laten doen in de vorm van een open begroting en een afstandsverklaring te laten tekenen. Hier spelen een paar factoren een rol. Omdat er meestal een taakstellend budget is, heeft de aannemer de tijd om voor bepaalde materialen de markt te verkennen. Hij heeft als partner in het bouwteam ook de gelegenheid om kostenbesparende werkwijzen voor te stellen. De uiteindelijke prijsvorming op basis van (het dan definitieve) bestek en tekening is open; er vinden geen veranderingen plaats, zodat meer- en minderwerk vrijwel is uitgesloten. Voor beide vormen van aanbesteden is een goede bestekvoorbereiding van groot belang, met gedetailleerde tekeningen en werkschrijvingen. Indien er met een ervaren aannemer gewerkt wordt is het mogelijk om te volstaan met goede tekeningen en een programma van eisen. Een vakbekwame aannemer kan op basis van de tekening een hoeveelhedenstaat maken en een goede open begro-

REALISATIE VAN DE BAAN EN DE VOORZIENINGEN

ting maken. Een aannemer maakt dan een turn-key aanbieding en is ook meer verantwoordelijk voor het kiezen van de juiste werkwijze en bepalen van de juiste hoeveelheden waardoor je achteraf minder kans hebt op meerwerk.

UITVOERING EN DIRECTIE

Uitvoering van de aanleg van de baan moet gebeuren aan de hand van een bestek en daarbij behorende tekeningen. De werkzaamheden zijn als volgt te omschrijven:

- voorbereidend werk en uitzetten van het werk
- grof grondwerk (groot grondverzet, graven waterpartijen, opbouw fairways en overige terreindelen, ondergronden maken van greens, tees en bunkers, overig grof grondwerk en grondtransporten)
- toezicht op (schone) grondanalyses en gebruik van kwalitatief goede materialen zoals drainagematerialen, PE-leidingen, putten enz. Vrijwel alle materialen moeten voldoen aan bepaalde eisen die vooraf zijn beschreven in het bestek
- drainage van fairways, greens, tees, bunkers en zonodig de rough
- aanleg van beregeningsinstallatie
- cultuurtechnisch grondwerk (grondbewerking, verschralen, kilveren, moduleren) bouwen van greens, tees en bunkers (zorg dat het zand voldoet aan de kwaliteitseisen)
- bijkomende werkzaamheden (zoals bruggen, duikers, bemalingen, beschoeiingen, voet- en werkpaden, verhardingen rond het clubhuis)
- plantklaar maken van in te planten terreindelen
- controle op grassoorten en schone zaaimachines
- bemesten, zaaïen en beplanten en toezien dat de juiste hoeveelheden en materialen worden toegepast
- nazorg en onderhoud.

Het is raadzaam in dit stadium de toekomstige hoofdgreenkeeper te betrekken bij de aanleg van de baan. Zijn (mede)toezicht en controle op de uitvoering kan later uitstekend van pas komen bij het beheer en onderhoud. Het is mogelijk om de aannemer die de baan aanlegt de eerste jaren het onderhoud te laten uitvoeren. Het is aan te bevelen om minimaal het onderhoud tot de ingebruikname van de baan bij de bouwaannemer te houden. Bij een goede aanleg en inzaai in de juiste periode is het mogelijk om in 4 tot 6 maanden een bespeelbare baan te verkrijgen. Eventuele onvolkomenheden uit de aanleg kan de aannemer in de onderhoudsperiode oplossen. Denk hierbij aan spoelsleuven, kale plekken, uitval van beplanting, wateroverlast, droge plekken enz.

Zodra de aanleg van de golfbaan begint, is deskundige controle op de uitvoering volgens bestek noodzakelijk. Deze controle behoort tot de taak van de golfbaanarchitect, die zich hierin kan laten bijstaan door een landschapsarchitect en/of een golfcourse construction manager. De hieraan verbonden werkzaamheden dienen in hoofdzaak te omvatten:

- het (eventueel voor de opdrachtgever) houden van een aanbesteding; het voeren van prijsonderhandelingen met de laagste inschrijver of de prijsonderhandelingen op basis van een open begroting met afstandsverklaring met één aannemer
- het toeleveren van gegevens aan de beregeningsinstallateur en coördinatie van deze werkzaamheden
- de controle op uitvoering van alle werkzaamheden volgens bestek

REALISATIE VAN DE BAAN EN DE VOORZIENINGEN

- de keuring van zand en toplagen voor de greens en tees
- het vaststellen van de grasmengsels afhankelijk van genomen bodem- en grondmonsters en vaststellen van de meststoffen
- het beoordelen en bewaken van het werkschema
- het houden van periodieke bouwvergaderingen en het maken en verspreiden van verslagen
- de budgetbewaking
- toezicht op de aanleg van de beregening denk hierbij aan de locatie van de sproeiers, diepte van de leidingen, monteren van de verbindingen
- toezicht op het op de juiste wijze en diepte aanbrengen van alle putten en drainageleidingen; is alles naar behoren bevestigd en niet beschadigd en zijn alle sleuven goed aangevuld met zand. Het aanbrengen van alle ondergrondse voorzieningen is achteraf moeilijk op te controleren en problemen komen pas veel later aan het licht.
- werk stilleggen bij kans op structuurbederf en toezien dat de juiste grondbewerking machines worden toegepast
- de controle op de termijnafrekeningen
- de coördinatie van nutsvoorzieningen
- het vervaardigen van revisietekeningen van drainage, rioleringen, beregeningsinstallatie en nutsvoorzieningen.

INRICHTING

De in deze paragraaf genoemde aantallen en afmetingen zijn indicatief en bedoeld om een eerste indruk te verkrijgen van de benodigde voorzieningen voor een achttienholesbaan. Daarbij dient rekening gehouden te worden met wet- en regelgeving zoals de ARBO-wet en milieuwetgeving.

Oefenfaciliteiten

Behalve het beoefenen van het golfspel in de baan zal de golfer zijn vaardigheden op peil willen houden en verbeteren door te oefenen. Tot de voorzieningen behoort derhalve een oefenaccommodatie, die kan bestaan uit de volgende onderdelen:

- een drivingrange, met geheel of gedeeltelijk overdekte en/of verlichte afslagplaatsen, met ballenautomaat en ballenraapmachine en bij voorkeur met eigen afslagruimte (met spiegels) voor de golfprofessional(s); de drivingrange heeft bij voorkeur een lengte van 250 m en een breedte van minimaal 40 m voor twaalf afslagplaatsen
- een pitch en putt range om het korte spel en het putten te oefenen
- oefengreen: meestal gesitueerd nabij het clubhuis of bij de eerste afslag, 400 tot 800 m²
- chippinggreen: een beperkte green met rondom een op apron-, fairway- of semi-roughhoogte gemaaide omgeving van 40 m², in totaal zo'n 1.600 m²
- oefenbunker: bij de drivingrange of chippinggreen, circa 40 m²
- oefenholes: nuttig, maar zeker niet vereist is een aantal (drie tot negen) oefenholes in lengte variërend van 100-240 m en in fairwaybreedte van 20-30 m.

Clubhuis en overige voorzieningen

REALISATIE VAN DE BAAN EN DE VOORZIENINGEN

Het clubhuis is op het golfterrein gevestigd. De afstand tot de eerste afslag en de laatste green mag niet meer dan een paar honderd meter bedragen. Het gebouw moet voldoen aan alle in de horeca geldende wettelijke voorschriften. Het verdient aanbeveling het clubhuis gedurende de weekends en ten minste vier dagen per week te openen.

Het clubhuis omvat in het algemeen de volgende ruimtes en faciliteiten; de aangegeven afmetingen zijn indicatief voor een 18-holes golfbaan:

- hal, entree met voldoende ruimte voor een garderobe en publicatieborden, eventueel een ontvangstloket voor gasten (30-50 m²)
- bar, buffet (circa 50 m²)
- conversatieruimte voor tachtig tot honderd personen (100 m²)
- eetgedeelte voor minimaal 24 personen (50 m²)
- een keukenaccommodatie, inclusief koel- en vrieskasten, waar ten minste eenvoudige lunches kunnen worden bereid (80-100 m²)
- kleedkamers voor dames en heren met minimaal drie douches en twee toiletten per kleedkamer; in de kleedkamers zijn voldoende (kleine) lockers; in de dameskleedkamer zijn toilettafels met spiegels en goede verlichting (minimaal 60 m²)
- een dames-, heren- en invalidentoilet buiten de kleedkamers
- secretariaat (circa 20 m²)
- bestuurs- en of commissiekamer voor vergaderingen voor tien tot twaalf personen (25-30 m²)
- ruimte voor jeugd- en/of kinderopvang (circa 40 m²)
- opslagruimte voor archief, meubilair (50 m²)
- terras (>150 m²)
- reinigingsfaciliteiten voor golfschoenen en golfkarren
- drie vlaggenmasten bij het clubhuis.

Voor een 9-holes baan geldt dat het gebouw en de parkeerplaats dezelfde faciliteiten moeten bieden, maar dat aantallen en afmetingen minder mogen zijn.

Stokkenloods en berging buggy's

Gerekend moet worden met een berging voor golftassen en (electrische) golfkarren voor circa tweehonderd personen en een aantal buggy's (minimaal 200 m²).

Golfshop

Indien er een winkelruimte met reparatie-/opbergruimte en personeelsruimte voor golfprofessionals gewenst is, dient rekening te worden gehouden met 50 tot 100 m².

Machineloods met afsputplaats

Ten behoeve van stalling van machines circa 350 m².

Werkplaats

In het algemeen in een separaat gebouw. Ten behoeve van reparaties en onderhoud aan machines (60 m²).

REALISATIE VAN DE BAAN EN DE VOORZIENINGEN

Personeelsruimte voor greenkeepers

- kantoorruimte (12 m²)
- kantine met eenvoudige keukenvoorziening (20 m²)
- kleedgelegenheden ingericht volgens wettelijke voorschriften.

Parkeerplaats

Ruimte voor honderd tot honderdvijftig auto's (3.500-4.000 m²).

Opslagplaatsen

- voor bunkerzand, dressgrond, zwarte aarde, lava etc
- voor brandstoffen (benzine en diesel), meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen (zie Hoofdstuk Baanbeheer).

Hekwerken

Afhankelijk van de toegankelijkheid van het terrein, de veiligheid van de recreanten en de beveiliging van clubhuis, machineloods en parkeerplaats dient rekening te worden gehouden met het plaatsen van hekwerken.

Werkpaden

Bijzondere aandacht vraagt een goed stelsel van werkpaden in de baan, zodat:

- spelers weinig hinder ondervinden bij het spel
- machines geen sporen vormen in het spelgedeelte
- holes goed bereikbaar zijn voor onderhoud.
- ontsluiting voor hulpdiensten

Materieel

Een standaard machinepark voor een negen of achttienholesbaan is moeilijk te geven. Factoren als kwaliteit en aard van de baan, beschikbaar budget, wel of niet (gedeeltelijk) uitbesteden van het onderhoud en deskundigheid van het personeel spelen hierbij een rol. Voor het onderhoud van de baan zijn nodig:

- maaimachines voor greens, surrounds, fairways, tees, foregreens en (semi)rough
- machines voor top- en diepbeluchten
- trekkers voor aanbouwmachines en aanhangwagens
- aan- en opbouwapparatuur voor bemesten, dressen, vegen, inzaaien, bladblazen
- transportmiddelen voor materialen en personeel
- klein materieel, zoals motorzagen, bosmaaiers, bladblazers
- kasten voor veiligheidskleding en gevaarlijke stoffen
- gereedschap voor eigen onderhoud (eerste en/of tweede lijn).

Oriëntatie bij bestaande banen is zeer aan te bevelen. De Regioconsul van de COGO kan hierin bemiddelen.

REALISATIE VAN DE BAAN EN DE VOORZIENINGEN

Baaninrichting

In de baan komt nogal wat meubilair voor, dat te maken heeft met het spel, de veiligheid, de netheid, de zorg voor de baan en de bewegwijzering. Nodig zijn:

Voor het spel:

- een mededelingenbord bij de eerste afslag voor local rules en dergelijke (bijv. baan wel of niet qualifying, pinposities)
- meetpunten en teemerkers op de tees (EGA Handicap Systeem)
- stokken met vlaggen, harken, hole cups en afstandspalen
- markeringspalen voor Out of Bounds (wit), waterhindernissen (geel), laterale waterhindernissen (rood) en Ground under Repair (blauw)
- palen voor het markeren van gebieden met een kwetsbaar milieu (eventueel), die de kleur hebben van het soort gebied dat zij markeren (wit, geel, rood en blauw), maar bovendien een groene kop
- borden met het nummer-, de Par en de lay out van de hole en de Stroke Index (veelal tevens sponsborden)

Voor de veiligheid:

- schuilhutten met bliksemafleiders
- eventueel: schermen en bellen.

Voor de netheid:

- afvalbakken

Voor het comfort van de spelers:

- toiletten in de baan
- bankjes
- ballenwassers en eventueel stokkenwassers
- ballengoot op de eerste afslag

Voor de zorg voor de baan:

- afzettingen met piketten en/of belijningen
- GUR aanduidingen
- trappen naar verhoogde afslagplaatsen

Voor de bewegwijzering:

- richtingbordjes met teksten als: next tee.

Boeken

- A Blueprint for successful Golf Course Development (2009). KPMG Golf Business Advisory Service.
- EGA Handicap Systeem
- Guidance on Running a Competition (2009) The R&A Rules Limited

HOOFDSTUK 3

EXPLOITATIE VAN DE BAAN

EXPLOITATIE VAN DE BAAN

Eind negentiende eeuw ontstonden in Nederland de eerste golfbanen. Deze waren meestal eigendom van de golfvereniging die op de baan speelde. De exploitatie was ook in handen van die vereniging. Dit model is tot ongeveer 1970 het meest gebruikelijk geweest in Nederland, met soms kleine nuances.

Zo kan het voorkomen dat de grond wordt gepacht en niet in eigendom is. Ook worden de eigendommen wel eens ondergebracht in een stichting, die de baan exploiteert. Omdat de genoemde golfverenigingen een besloten karakter hadden, bestond niet voor iedereen de mogelijkheid om de sport te beoefenen. Dit heeft in de jaren zeventig geleid tot de aanleg van zogenaamde openbare overheidsbanen. In die tijd was het namelijk gebruikelijk dat de rijksoverheid de financiering van openluchtrecreatieprojecten met een regionale functie voor een belangrijk deel voor haar rekening nam en vervolgens de exploitatie overdroeg aan de lagere overheden. Daarvoor werden dan vaak recreatieschappen gevormd. Bekende voorbeelden uit de jaren zeventig zijn Oude Maas en Spaarnwoude.

Nadat mede door de aanleg van deze openbare golfbanen de belangstelling voor de golfsport stormachtig was gegroeid, ontstond voor de aanleg en exploitatie van golfbanen ook belangstelling bij het bedrijfsleven, wat in de jaren tachtig leidde tot onder andere de aanleg van de zogenaamde commerciële banen. Op dit moment is ongeveer de helft van de golfbanen in Nederland een verenigingsbaan en de andere helft een baan met een commercieel karakter. Alhoewel de vormen van eigendom en exploitatie kunnen verschillen, geldt voor alle golfbanen dat ze te maken hebben met exploitatiekosten en -opbrengsten.

EXPLOITATIEVORMEN

Verenigingsbanen

De vereniging is eigenaar, huurder, erfpachter of pachter van de grond, waarop de golfbaan is aangelegd. Meestal heeft de vereniging zelf de golfbaan aangelegd, maar het komt ook voor dat de eigenaar van de grond de baan heeft aangelegd en vervolgens het geheel heeft verhuurd aan de vereniging. De vereniging exploiteert de baan voor de leden en loopt daarmee zakelijk risico. Dat betekent dat de leden in de vorm van contributie de middelen opbrengen, die nodig zijn voor kapitaal- en rentelasten, eventuele pacht, beheer en onderhoud. Daartoe wordt door het bestuur van de vereniging jaarlijks een begroting opgesteld en aan de Algemene Ledenvergadering van de vereniging ter goedkeuring voorgelegd.

Commerciële banen

De opkomst van de commerciële golfbanen begon in de jaren tachtig als gevolg van de groeiende belangstelling voor golf, ook bij het bedrijfsleven. Met uitzondering van de 'pay and play' banen, zoals bijvoorbeeld het Naarderbos, is ook op commerciële banen in het algemeen een vereniging de vaste bespeler van de baan, maar deze vereniging exploiteert de baan niet. De betreffende vereniging kan lid worden van de NGF als zij door middel van een gebruiksovereenkomst kan aantonen in voldoende mate over de baan te kunnen beschikken voor het organiseren van clubwedstrijden, de NGF-competitie en -wedstrijden.

EXPLOITATIE VAN DE BAAN

FISCAAL-JURIDISCHE STRUCTUUR

Met de aankoop van de grond, de aanleg van de baan en de investeringen in gebouwen, installaties en machines zijn grote bedragen gemoeid, die bij het oprichten van een vereniging moeten worden opgebracht. Veelal gebeurt dit door het uitgeven van certificaten of participaties door de vereniging of een stichting, dan wel de uitgifte van aandelen door een BV.

Juridisch zijn meerdere constructies denkbaar:

- de BV of stichting verwerft de grond en legt de golfbaan aan
- de BV of stichting leent het kapitaal aan de vereniging en de vereniging legt de golfbaan aan en exploiteert
- de BV of stichting verhuurt de aangelegde baan aan de vereniging en exploiteert het geheel voor de vereniging
- de BV of stichting verhuurt de aangelegde baan aan de vereniging en de vereniging exploiteert het geheel.

Fiscale aspecten bepalen in belangrijke mate de keuze uit deze mogelijkheden en het is daarom zaak om hierover tijdig advies in te winnen.

Verenigingen die op een commerciële baan spelen hebben soms een vorm van medefinanciering afgesproken, waarbij men medezeggenschap kan claimen bij de exploitatie van de baan. Afhankelijk van de mate waarin de vereniging financieel risico draagt, zijn drie modellen voor het opstellen van een gebruiksovereenkomst ontwikkeld (Golfbanen, een goed gebruik). Deze zijn verkrijgbaar bij de NGF en de NVG.

EXPLOITATIEBATEN EN -LASTEN

Door de NGF wordt jaarlijks een samenvatting met kerncijfers van de markt en de financiële situatie van Nederlandse golfbanen opgesteld en uitgegeven.

<http://www.ngf.nl/duurzaam!golf/downloads>

<http://www.nvg-golf.nl/marktonderzoek>

GOSTA Golf Course Statistics 1998 – 2010

NGF-CLUBADVIES

Het NGF-Clubadvies is bedoeld voor golfclubs te voorzien van producten en diensten waarmee zij hun ledenbestand voldoende op peil kunnen houden. Het advies is onder te verdelen in drie hoofdonderwerpen: Kosten/baten, Financieel & Marketing en Communicatie.

Doelgroepen

- Succesvolle clubs en exploitanten die een toekomstvisie en –beleid willen ontwikkelen
- Clubs met teruglopende ledentallen
- Exploitanten die samen met de vereniging willen werken aan een nieuw aanbod
- Clubs die de instapkosten (certificaten/obligaties/entreefees) als een drempel ervaren
- Clubs en exploitanten die bezig zijn met uitbreiding, nieuwbouw clubhuis of upgrading van de oefenfaciliteiten

De Noordhollandse Golfclub

HOOFDSTUK 4

LIDMAATSCHAP VAN DE NGF

LIDMAATSCHAP VAN DE NGF

In de golfsport zijn er clubs met een eigen baan, clubs met speelrecht op een baan en clubs die niet met een vaste baan verbonden zijn.

CLUBS MET EIGEN BAAN OF MET SPEELRECHT OP EEN BAAN

Als u lid wordt van een club met een baan dan kunt u, na betaling van de jaarcontributie, op een enkele uitzondering na, elke dag van het jaar spelen zonder daar extra voor te betalen. Deze clubs hebben vaak een hechte sociale structuur met veel vrijwilligers. Hier kunnen zowel nieuwe clubs als de oude traditionele clubs onder vallen. Naast de jaarcontributie wordt vaak een entreegeld gevraagd of moet er een aandeelcertificaat of participatie gekocht worden.

CLUBS ZONDER EIGEN BAAN

De leden van de golfclubs zonder eigen baan betalen een geringe contributie en elke keer dat er wordt gespeeld, wordt er apart een dagcontributie of greenfee betaald. Vaak hebben deze clubs afspraken over prijzen met meerdere banen. Hoewel veel van de communicatie via het internet plaatsvindt, kennen deze clubs vaak een actief verenigingsleven met toernooien op verschillende banen en golfreizen voor de leden. Ook verzorgt de club de handicapregistratie.

GEASSOCIEERDEN

Het bestuur van de NGF kan aan organisaties (besloten vennootschappen, stichtingen en andere organisatievormen) het predikaat 'Geassocieerd' verlenen.

Het predikaat 'Geassocieerd' is geen lidmaatschap en wordt in principe voor een jaar gegeven. Het predikaat wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd. Het NGF-bestuur kan zonder opgaaf van redenen een predikaat weer terugnemen en een organisatie kan het predikaat zonder opgaaf van redenen weer teruggeven.

Een organisatie betaalt aan de NGF een bedrag per kalenderjaar om het predikaat 'Geassocieerd' te mogen voeren. Voor 2012 is dit bedrag vastgesteld op € 450,-. Zodra de organisatie golfers administreert dan zullen die personen aangemeld worden bij de NGF administratie onder contributieafdracht van € 16,- per jaar per persoon.

Personen verkrijgen daarmee het recht op een NGF-licentiekaart met daarop vermeld lidmaatschap, GVB of speelsterkte. De naam van de organisatie wordt desgevraagd op het kaartje vermeld.

Verder neemt men deel aan de collectieve NGF WA-verzekering en ontvangt men periodiek het blad GOLFJournal.

STICHTING TOT BEVORDERING VAN DE GOLFSPORT

Iedereen die geen lid is van een van de bovengenoemde clubs kan zich aansluiten bij de Stichting tot Bevordering van de Golfsport. Dit zijn de zogenoemde 'vrije golfers'. De NGF streeft er naar de vrije golfers te stimuleren om lid te worden van een van de clubs.

Administratie /registratie : stichting tot bevordering van de golfsport

Organisaties kunnen personen en eventuele scores slechts administreren. De NGF registreert en

LIDMAATSCHAP VAN DE NGF

verwerkt gegevens voor de totstandkoming van de speelsterkte via de Stichting tot Bevordering van de Golfsport (SBG), die daarover de verantwoordelijkheid heeft in het kader van internationale afspraken m.b.t. het EGA Handicap Systeem.

SBG is de Home Club voor deze personen, zo die niet een A-, B-, C- of D-club als zodanig hebben aangegeven. Het leden- en/of spelersbestand zal in overleg met TDS in Almere worden aangeleverd en gemuteerd.

SOORTEN LIDMAATSCHAPPEN VAN DE NGF.

Volgens artikel 4 van de Statuten (www.ngf.nl/watdoetdengfdownloads) kent de volgende NGF leden:

- a A-Leden;
- b B-Leden;
- c C-Leden;
- d D-Leden.

In artikel 6 van de Statuten wordt gerefereerd aan de voorwaarden, normen en verplichtingen die aan het lidmaatschap zijn verbonden. Daarbij wordt voor een nadere uitwerking verwezen naar het Huishoudelijk Reglement.

In artikel 1, lid 3a, van het Huishoudelijk Reglement (www.ngf.nl/watdoetdengf/downloads) worden de criteria met betrekking tot de standaardlengte op basis van 18-holes voor A-, B- en C-banen opgesomd:

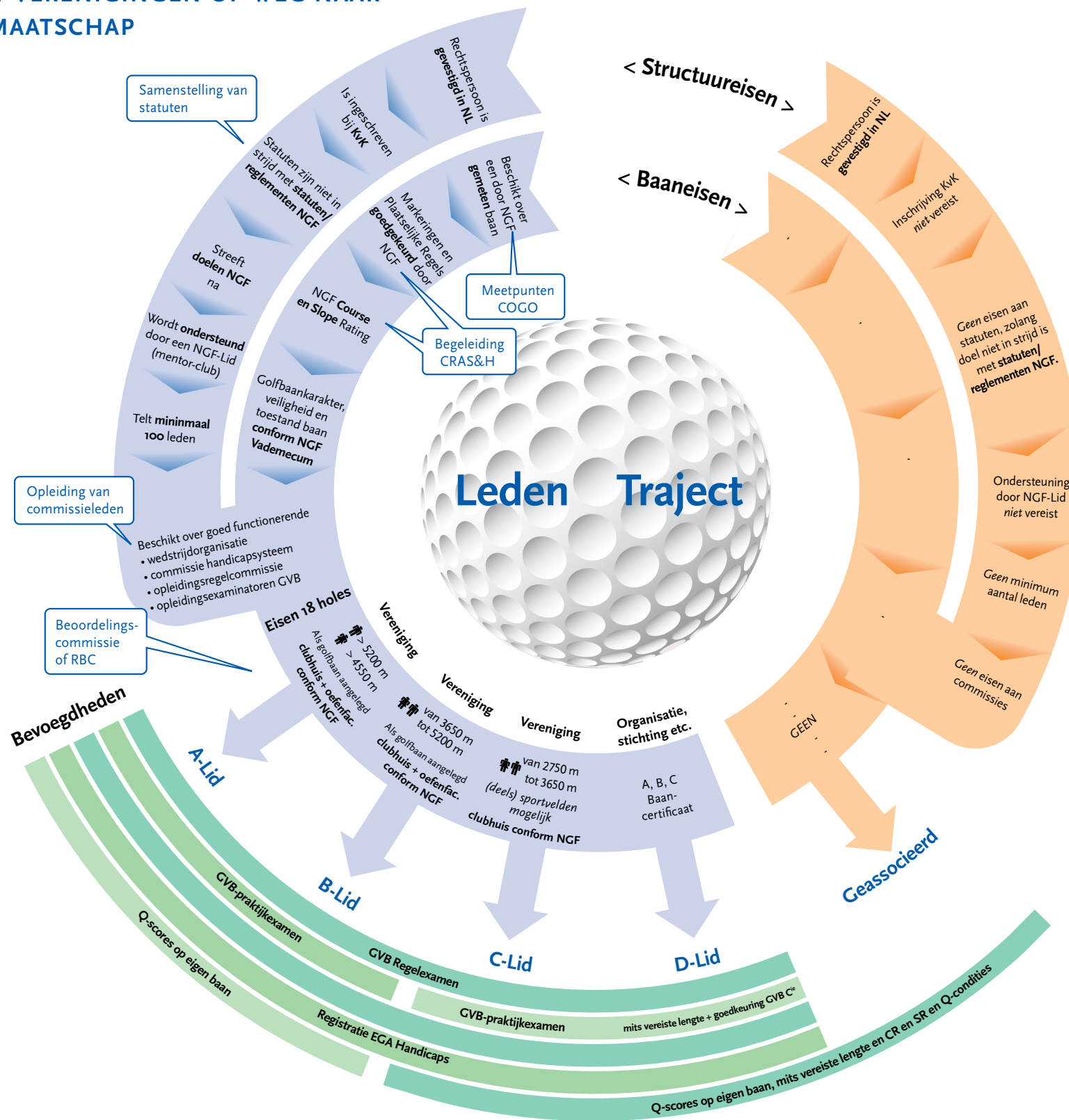
- A-baan minimaal 5.200 meter (heren) en 4.550 meter (dames);
- B-baan tussen 3.650 en 5.200 meter (dames en heren);
- C-baan tussen 2.750 en 3.650 meter (dames en heren);

In artikel 1, lid 3b, van het Huishoudelijk Reglement wordt tot uitdrukking gebracht dat de NGF aan het lidmaatschap van A-, B-, C- en D- Leden voorwaarden verbindt met betrekking tot het functioneren, de kennis en de organisatie van diverse commissies.

Volgens artikel 2, lid 1a en 1b, van het Huishoudelijk Reglement dienen A-, B- en C-Leden te beschikken over een golfbaan met bijbehorende outillage en kleedgelegenheid. Indien de baan en/of bijbehorende outillage en kleedgelegenheid niet direct ter beschikking staan, maar indirect middels een gebruiks- of huurovereenkomst, dient de betreffende overeenkomst door de NGF goedgekeurd te worden.

Onder artikel 2, lid 1c, van het Huishoudelijk Reglement worden een aantal verplichtingen samengevat, waarvan met betrekking tot de baan de belangrijkste verplichting onder punt 2 wordt genoemd: 'de wedstrijd en/of speelkwaliteit van de baan voldoet aan vastgestelde en/of gangbare eisen'. Voor A- en B-banen stelt de Beoordelingscommissie van de NGF vast of de baan aan de gestelde criteria voldoet, voor C-banen is dat de verantwoordelijkheid van de Regionale Begeleidings Commissie. Voor C-banen geldt als bijzonderheid, dat deze geheel of gedeeltelijk op sportvelden mag worden aangelegd.

DE NGF HELPT VERENIGINGEN OP WEG NAAR HET NGF-LIDMAATSCHAP

PROCEDURES VOOR HET LIDMAATSCHAP

Een vereniging, die direct of indirect de beschikking heeft over een golfbaan met bijbehorende outillage en kleedgelegenheid, kan het A-, B- of C-lidmaatschap aanvragen bij het Bestuur van de NGF. Deze aanvraag dient schriftelijk te geschieden onder gelijktijdige overlegging van:

- 1 goedgekeurde Statuten en Huishoudelijk Reglement, die niet in strijd zijn met de Statuten van de NGF;
- 2 uittreksel van de inschrijving bij de Kamer van Koophandel;
- 3 indien van toepassing een gebruiks- of huurovereenkomst, waaruit blijkt dat men in voldoende mate de beschikking heeft over de baan;
- 4 de ledenlijst, waaruit blijkt dat er ten minste honderd leden zijn;
- 5 de tekening en/of beschrijving van de golfbaan van minimaal negen holes met een totale lengte over achttien holes van minimaal 2.750 m;
- 6 een meetcertificaat van de NGF;
- 7 een course- en sloperating van de NGF;
- 8 een door de Regionale Begeleidings Commissie (RBC) opgesteld beoordelingsformulier met een advies waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de criteria met betrekking tot de organisatie inclusief de kwaliteit van de commissies, en de voorzieningen zoals omschreven in Deel 3, hoofdstuk 2.
- 9 voor aanvragen van het A- of B-lidmaatschap een door de Beoordelingscommissie (BC) opgesteld beoordelingsrapport van de baan (zie Hoofdstuk Beoordelingen).
- 10 een verklaring van de mentorclub, die de kandidatuur ondersteunt.
- 11 een door CRAS&H goedgekeurde scorekaart.

Bij het aanvragen van een D-lidmaatschap kan de betreffende organisatie met rechtsbevoegdheid het bestuur van de NGF verzoeken het Lidmaatschap te verlenen, indien de RBC van oordeel is dat de organisatie aan alle voorwaarden voldoet. Van de boven genoemde procedures zijn in ieder geval de punten 1, 2, 4, 8 en 10 relevant met dien verstande dat de RBC zich bij haar onder punt 8 vermelde advies beperkt tot het beoordelen van de kwaliteit van de organisatie inclusief de commissies.

Wanneer het de aanvraag van een C-lidmaatschap betreft, kan de vereniging het bestuur van de NGF verzoeken het Lidmaatschap te verlenen, indien de RBC van oordeel is dat de vereniging aan alle voorwaarden voldoet. Het NGF-Bestuur beslist op basis van het advies van de RBC. Wanneer de vereniging C-Lid is geworden, is zij bevoegd wedstrijden te organiseren, golfvaardigheidsexamens af te nemen, handicaps vast te stellen en te registreren. C-Leden kunnen deelnemen aan de korte baan competitie (1.350 – 4.800 m). Aan deze competitie nemen ook B-Leden deel met een golfbaan van 3.650-4.800 meter.

Indien de aanvraag een A- of B-lidmaatschap betreft en de RBC van oordeel is, dat aan alle voorwaarden is voldaan, kan de vereniging het bestuur van de NGF schriftelijk verzoeken om haar baan te beoordelen. De BC beoordeelt vervolgens de baan en legt haar oordeel vast in het beoordelingsrapport. Het NGF Bestuur beslist op basis van het advies van de BC. Wanneer de vereniging A- of B-Lid is geworden, is zij bevoegd wedstrijden te organiseren, golfvaardigheidsexamens af te nemen, handicaps vast te stellen en te registreren. De NGF organiseert een aparte competitie (lange baan competitie) voor A-Leden. Aan deze competitie nemen ook B-Leden deel met een golfbaan van 4.800-5.200 meter.

Indien een C-Lid B- of A-Lid wil worden of een B-Lid A-lid, worden van bovengenoemde procedures de punten 5 t/m 9 opnieuw uitgevoerd.

FACILITEITEN VAN DE NGF VOOR LEDEN VAN AANGESLOTEN GOLFLUBS

De golfclubs zijn de Leden van de NGF. De leden van deze clubs krijgen van de NGF de volgende faciliteiten:

- De leden van A-, B-, C- en D-Leden ontvangen 6 keer per jaar één exemplaar per huisadres van GOLFjournaal.
- De Leden ontvangen jaarlijks het boekje Golf in Nederland gratis voor 25% van haar ledenaantal. Deze boekjes worden aan het begin van het seizoen afgeleverd bij het secretariaat van de Leden. Daarnaast kunnen zij extra exemplaren met korting op de winkelprijs aanschaffen.
- De leden van Leden zijn automatisch WA-verzekerd. Ingeval zij onverhoopt schade of letsel toebrengen, kunnen zij op deze verzekering terugvallen, indien de eigen aansprakelijkheidsverzekering de claim niet honoreert.
- Jaarlijks ontvangen de leden die daar aanspraak op kunnen maken het GVB- of het Handicapkaartje.
- Jaarlijks organiseert de NGF in het voorjaar een competitie voor lange- en korte golfbanen.
- In maart en november vinden Algemene Ledenvergaderingen plaats. De stemmenverdeling is gerelateerd aan het soort Lidmaatschap, de grootte van de baan en het aantal leden.
- Naar behoefte organiseert de NGF cursussen en informatiebijeenkomsten voor commissieleden. Daar staat tegenover dat:
 - Elk lid van A-, B-, C- en D-Leden betaalt jaarlijks een door de Algemene Ledenvergadering van de NGF vast te stellen afdracht (jeugdleden betalen de helft).
 - De leden zijn bij toetreding gebonden aan de Statuten van de NGF, aan de geldig tot stand gekomen reglementen en besluiten en zijn verplicht hiernaar te handelen.

FACILITEITEN VAN DE NGF VOOR LEDEN VAN AANGESLOTEN GOLFCLUBS

BEVOEGDHEDEN VAN NGF-LEDEN EN GEASSOCIEERDEN

Bevoegdheden	A-Lid	B-Lid	C-Lid	D-Lid	Geassocieerd
Afnemen GVB Regelexamen	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee
Afnemen GVB-praktijk-examen	Ja	Ja	Ja, mits op holes met vereiste lengte en na goedkeuring Cie. GVB	Ja, mits op holes met vereiste lengte en na goedkeuring Cie. GVB	Nee
Registratie EGA Handicaps	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee
Q-scores op eigen baan	Ja	Ja	Ja, mits vereiste lengte en CR en SR en Q-condities	Ja, mits vereiste lengte en CR en SR en Q-condities	Ja, mits vereiste lengte en CR en SR en Q-condities

VERPLICHTINGEN VAN NGF-LEDEN EN GEASSOCIEERDEN

Verplichtingen	A-lid	B-Lid	C-Lid	D-Lid	Geassocieerd
Rechtspersoon	Vereniging gevestigd in Nederland	Vereniging gevestigd in Nederland	Vereniging gevestigd in Nederland	Organisatie gevestigd in Nederland	Rechtspersoon gevestigd in Nederland
Inschrijving	Bij Kamer van Koophandel	Idem	Idem	Idem	Niet vereist
Statuten en Reglementen	Geen strijd met statuten en reglementen NGF	Idem	Idem	Idem	Niet vereist
Doel	Streeft NGF doel na	Idem	Idem	Idem	Doel en werkwijze niet in strijd met statuten en regl. NGF
Ondersteuning NGF-Lid (mentorclub)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee
Min. aantal leden	100	100	100	100	Geen eisen
Beschikt over een door NGF gemeten baan van minimaal	H: 5200 m D: 4550 m (18 holes aangelegd als golfbaan)	D+H: 3650m-5200m (18 holes aangelegd als golfbaan)	D+H: 2750m-3650m (18 holes, mag geheel of gedeeltelijk op sportvelden)*	Niet vereist	Niet vereist
Markeringen en Plaatselijke Regels door NGF gekeurd	Ja	Ja	Ja	Niet vereist	Niet vereist
NGF Course en Slope Rating	Ja	Ja	Ja	Niet vereist	Niet vereist
Beschikt over goed functionerende commissies voor	- wedstrijdorg. - handicapsysteem - regels - GVB	Idem	Idem	Idem	Niet vereist
Golfbaan karakter, veiligheid en toestand baan	Zie NGF Vademe-cum	Idem	Idem	Niet vereist	Niet vereist
Oefenfaciliteit	Ja	Ja	Nee	Nee	Nee
Clubhuis	Zie NGF Vademe-cum	Idem	Idem	Niet vereist	Niet vereist
			* Er zijn enkele C-clubs, die dispensatie voor lengte-eis hebben ontvangen		

HOOFDSTUK 5

BEOORDELINGEN

BEOORDELINGEN

Voor het NGF-Lidmaatschap gelden een aantal criteria. De Beoordelingscommissie (BC) adviseert het Bestuur van de NGF of een vereniging of organisatie, die het lidmaatschap aanvraagt, voldoet aan deze criteria. Zij werkt daarbij nauw samen met de Regionale BegeleidingsCommissie (RBC).

BEOORDELINGSCOMMISSIE

De BC is een adviesorgaan van het Bestuur van de NGF en valt onder de verantwoordelijkheid van de President van de NGF.

Tot haar taken behoren:

- beoordelen of een in Nederland gevestigde golfvereniging voldoet aan de door de NGF vastgestelde criteria om het A-, B-, C- of D-Lidmaatschap van de NGF te verkrijgen en/of te behouden
- samenstellen van beoordelingsrapporten en, op grond van haar bevindingen, het uitbrengen van een advies aan het Bestuur met betrekking tot het aangevraagde Lidmaatschap
- overleg met de voorzitter van de RBC na afloop van een beoordelingsbezoek en, in geval van een negatief advies, bij moeilijke gevallen assisteren bij het evaluatiegesprek met de desbetreffende vereniging en/of de exploitant
- signaleren van mogelijke toekomstverwachtingen met betrekking tot de verdere ontwikkeling van een vereniging of golfbaan
- herkeuren van een vereniging of baan na een eerder negatief advies
- adviseren van het Bestuur met betrekking tot ontwikkelingen op het gebied van aanleg van golfbanen in Nederland
- adviseren van het Bestuur met betrekking tot eventueel te verlenen dispensaties
- organiseren van tenminste één bijeenkomst per jaar voor de leden van de BC ter evaluatie van keuringen en beoordelingsrapporten, om zodoende, na onderlinge afstemming en herijking, een consequente en eenduidige rapportering aan het bestuur te garanderen
- opleiden en bijscholen van (nieuwe) leden van de BC en het zekerstellen van continuïteit van de deskundigheid binnen de Commissie.

De directeur van het NGF-Bureau en de coördinatoren van de Afdeling Ontwikkeling Golf en de Afdeling Spel assisteren de BC bij de uitvoering van haar taak. De directeur is secretaris van de BC.

De BC heeft de volgende taken aan de RBC gedelegeerd:

- de regiefunctie in het voortraject dat leidt tot de beoordeling van de baan door de BC
- de beoordeling van de kwaliteit van de organisatie inclusief de commissies en de voorzieningen
- de beoordeling van de baan bij de aanvraag voor het C-Lidmaatschap

Samenstelling van de Beoordelingscommissie

De BC bestaat uit ten minste zes leden. Zij wonen bij voorkeur zoveel mogelijk verspreid over de diverse Regio's.

De specifieke taak van de BC - het beoordelen van golfbanen - eist van haar leden dat zij een zeer goede en all round kennis hebben van de golfsport en dat zij zeer ervaren spelers zijn (geweest).

Zij zijn bij het uitoefenen van hun taak verplicht zich strikt neutraal en objectief op te stellen.

Tevens mogen zij geen binding hebben met commissies die nieuwe verenigingen adviseren en

BEOORDELINGEN

begeleiden. De beoordelingsteams werken zo veel mogelijk in wisselende samenstelling. Een lid van de BC mag geen deel uitmaken van het team dat de vereniging moet beoordelen waarvan hij/zij zelf lid is.

PROCEDURES VOOR HET BEOORDELEN VAN BANEN

Periode voor beoordelingen

Het beoordelen van golfbanen vindt uitsluitend plaats vanaf 1 mei tot 15 oktober. Gedurende de rest van het jaar zijn de klimatologische omstandigheden in het algemeen de oorzaak van een achteruitgang van de conditie van golfbanen, zodat een juiste beoordeling niet mogelijk is.

Aanvraag voor beoordeling

De vereniging vraagt de beoordeling van de golfbaan aan. De aanvraag dient vergezeld te gaan van een beoordelingsformulier, een door de CRAS&H goedgekeurde scorekaart van de baan en een verslag van de baan kwaliteit (preview) opgesteld door de voorzitter van de RBC.

Beoordelingen voor het lopende kalenderjaar moeten schriftelijk worden aangevraagd bij het bureau van de NGF en wel uiterlijk vóór 1 september van dat jaar.

De directeur van het bureau stelt na overleg de vereniging schriftelijk op de hoogte van datum en tijd van beoordeling.

In het algemeen wordt een golfbaan in het lopende jaar maar éénmaal beoordeeld. Indien een golfbaan niet voldoet aan de gestelde criteria voor het aangevraagde Lidmaatschap, kan pas een nieuwe aanvraag voor beoordeling worden ingediend na afloop van een door de BC vast te stellen termijn.

Vorbereidingen van een beoordeling

Als de aanvraag een nieuwe golfbaan betreft, zal de RBC die aanvraag voor beoordeling begeleiden en een tijdplanning maken van het voortraject tot de beoordeling. Bij uitbreiding, renovatie of verandering van een bestaande golfbaan zullen de Regioconsul van de COGO en de Regiocommissaris van de CRAS&H de aanvraag voor beoordeling begeleiden.

Voordat de vereniging een aanvraag voor beoordeling indient, moeten de volgende voorbereidingen zijn afgerond:

- de meetpunten zijn geplaatst en de baan is gemeten door de NGF
- de markeringen op de baan (Buiten de Baan, Grond in Bewerking, Waterhindernissen, Gebieden met een kwetsbaar milieu) zijn goedgekeurd door de Regiocommissaris van de CRAS&H
- de Commissie Course Rating heeft een (voorlopige) Course Rating en Slope Rating vastgesteld voor de diverse soorten afslagen
- het definitieve ontwerp van de scorekaart(en) is goedgekeurd door de CRAS&H
- er is een clubhuisaccommodatie aanwezig

Nadat alle bovengenoemde voorbereidingen zijn afgerond, beslist de RBC of zij de aanvraag voor de beoordeling ondersteunt. Zij zal deze beslissing in het algemeen pas nemen nadat zij de vereniging voor een laatste inspectie (preview) heeft bezocht. Een goede communicatie tussen RBC en vereniging (bestuur, baancommissaris, regelcommissaris en hoofdgreenkeeper) en eventueel

BEOORDELINGEN

de exploitant is in dit stadium belangrijk. Voordat de aanvraag wordt ingediend, vult de RBC of de Regioconsul het Beoordelingsformulier in, en stuurt dat naar het NGF-Bureau. De BC ontvangt een kopie van het rapport. Een positieve beslissing van de RBC om de aanvraag te ondersteunen geeft geen garantie dat de BC ook een positief advies zal uitbrengen aan het Bestuur.

BEOORDELING

Ten minste twee leden van de BC voeren de beoordeling uit. In principe is de voorzitter van de RBC, eventueel vervangen door de Regiocommissaris van de CRAS&H, bij de beoordeling aanwezig. Het beoordelingsteam zal door een of meerdere bestuursleden worden ontvangen.

Na afloop van de beoordeling worden in het algemeen de volgende personen uitgenodigd om aanwezig te zijn:

- ten minste twee bestuursleden van de vereniging
- de exploitant van de baan of zijn vertegenwoordiger, als er sprake is van een gebruiksovereenkomst
- een vertegenwoordiger van de Baancommissie en/of de hoofdgreenkeeper.

De leden van de BC vullen een Beoordelingsrapport in en formuleren op grond van hun bevindingen een advies aan het Bestuur. Zij lichten hierin zo uitvoerig mogelijk de aspecten toe die leiden tot het advies.

De leden van het beoordelingsteam gaan uit van de situatie en de conditie van de baan op de dag van de beoordeling. Zij zullen slechts in uitzonderlijke gevallen en dan in beperkte mate rekening kunnen houden met toekomstige ontwikkelingen en/of de mogelijk te verwachten conditie van de baan.

Aangezien het Bestuur de uiteindelijke beslissing neemt, zal de BC aan het einde van het beoordelingsbezoek alleen onder voorbehoud mededeling doen aan de vereniging of de exploitant over het door haar uit te brengen advies.

Indien de leden van het beoordelingsteam van de BC twijfels hebben omtrent het uit te brengen advies, kunnen zij, vóórdat zij het Bestuur adviseren, intern een second opinion vragen aan andere leden van de BC.

Afhankelijk van het advies van de BC zal het Bestuur een besluit nemen. Na het Bestuursbesluit stelt de President van de NGF de vereniging hiervan schriftelijk op de hoogte, onder bijvoeging van het rapport van de BC met het verzoek om in voorkomende gevallen een afschrift te zenden aan de exploitant.

Aan de hand van de gegevens uit het Beoordelingsrapport zal de voorzitter van de RBC zo nodig een gesprek hebben met de vereniging. In geval van een negatief advies of een afwijzende beslissing kan dit gesprek, indien gewenst, plaatsvinden in aanwezigheid van een lid van het beoordelingsteam.

Indien een golfbaan wordt afgekeurd, zal een tweede of volgende keuring plaatsvinden na een door de BC of het Bestuur vast te stellen termijn.

BEOORDELINGEN

Handicappen voordat de baan beoordeeld is.

Als een organisatie, die door eigendom dan wel een pacht- of gebruiksovereenkomst over een baan kan beschikken die nog niet beoordeeld is, wil dat er handicapscores kunnen worden ingeleverd, moet aan de volgende vereisten worden voldaan:

- de organisatie is Lid van de NGF
- de baan moet een course- en slope rating hebben
- de markerings en local rules (incl. scorekaart) zijn door de CRAS&H goedgekeurd

Verder dient de organisatie te beschikken over een door de NGF goedgekeurde functionaris die toezicht houdt op de aanwezigheid van Qualifying Condities. Het Bestuur van de NGF kan dan, op advies van de RBC, bepalen dat er op de baan redelijk golf kan worden gespeeld. De beoordeling dient binnen drie maanden na toestemming te worden aangevraagd.

BEOORDELINGSCRITERIA A- EN B-BANEN

Op het moment van de beoordeling moet de baan er verzorgd uitzien. Dat wil zeggen: greens, tees en fairways bevinden zich in goede conditie, geen lang gras rond het baanmeubilair, boomspiegels geschoond, de bomen waar nodig netjes aangepaald, looppaden goed onderhouden, gras op de verschillende onderdelen van de baan op de juiste hoogte gemaaid, bunkers netjes aangeharkt, plantvakken waar nodig geschoond, markerings gecontroleerd, afvalbakken leeg en schoon enz. Vooral goed verzorgde afslagen zijn het visitekaartje van een baan!

Vlak voor de beoordeling zijn geen ingrijpende onderhoudsmaatregelen uitgevoerd, zoals het prikken en dressen van afslagen en/of greens. De baan dient vrij te zijn voor het beoordelingsteam (beschikbaarheid buggy!) en de eerste afslag dient een uur voor de start te worden gesloten.

Per onderdeel van de golfbaan worden de volgende criteria gehanteerd (zie ook tabel maaihoogtes): De criteria voor A- en B-banen zijn gelijk; het enig verschil is de lengte van de baan.

a Lengte van de baan

- de lengte, gemeten van een herentee, bedraagt voor A-banen ten minste 5.200 m en voor B-banen 3.650 m.
- de lengte, gemeten van een damestee, bedraagt voor A-banen ten minste 4.550 m en voor B-banen 3.650 m..

b Karakter van de baan

- de golfbaan is uitsluitend aangelegd voor de beoefening van de golfsport
- er zijn ten minste negen afzonderlijke holes
- de baan heeft maximaal drie Par 3-holes per negen holes (maximaal vijf voor een B-baan); er is een evenwichtige verdeling van Par 3-, Par 4- en Par 5-holes
- de holes vertonen zowel voor dames als voor heren voldoende variëteit in lengte
- de individuele holes (vooral holes met een dogleg en/of waterhindernissen) behoren zo te zijn aangelegd, dat scratchgolfers (zowel dames als heren) onder normale omstandigheden een Par kunnen maken en bogeyspelers een bogey

BEOORDELINGEN

- de baan heeft bij voorkeur een vrouwvriendelijk karakter (lengteverschil met herentees 10 – 15%)
- de lay-out van de baan maakt een goede doorstroming mogelijk
- de route van hole tot hole behoort duidelijk aangegeven te zijn; een baanboekje wordt aanbevolen.

c Veiligheid

Absolute veiligheid bestaat niet, wel is de baan zo ontworpen en aangelegd dat de veiligheid van de spelers en derden bij een regelmatig en normaal spelverloop zo veel mogelijk gewaarborgd is:

- afslagen (tees) liggen op veilige afstand van greens en landingsgebieden van andere holes
- afhankelijk van de aard van de rough (gras, struiken, bomen, etc) tussen twee verschillende holes, behoort er voldoende afstand te zijn tussen de beide holes, vooral ter plaatse van de landingsgebieden
- kruisingen van holes zijn ongewenst.

Indien, gedwongen door terreinomstandigheden, door de lay out van een baan op een bepaalde plaats toch regelmatig een gevaarlijke situatie kan ontstaan voor de spelers, dan is deze bij uitzondering acceptabel onder voorwaarde, dat de overzichtelijkheid ter plaatse voor alle betrokken spelers is gegarandeerd, zodat zij elkaar kunnen waarschuwen bij dreigend gevaar.

Een afslag op een gevaarlijke plaats moet afdoende worden beschermd met hekwerk.

Indien op een hole regelmatig een gevaarlijke situatie kan ontstaan, moeten de spelers op de afslag door middel van een bord worden gewaarschuwd en geïnstrueerd hoe te handelen zodat zij gevaar zoveel mogelijk vermijden (voorrangsregel!).

In geval van een 'blinde' slag van de afslag naar de fairway of van de fairway naar de green, moet een bel aanwezig zijn, zodat men spelers in een volgende partij kan waarschuwen dat zij veilig kunnen spelen.

Verkeer en personen op aan de baan grenzende terreinen, wegen en paden mogen bij normaal spelverloop geen gevaar lopen. Dit zelfde geldt voor de eventuele voor het publiek toegankelijke wandel-, fiets- en ruitersporen die door de baan lopen.

Op de baan moeten tegen blikseminslag beveiligde schuilgelegenheden zijn. De vereniging is verantwoordelijk voor de voorlichting van leden en gasten over de plaats van de schuilhutten en het gevaar in de baan bij onweer. Het verdient aanbeveling dat de plattegrond van de baan op de scorekaart is afgedrukt, met daarop de plaats van de schuilmogelijkheden.

d Afslagen (Teas)

- de afslagen zijn vlak, hebben een goede grasmat en zijn voldoende gedraineerd
- zij zijn zo groot dat de teemerken regelmatig kunnen worden verplaatst
- aanbevolen oppervlakte voor herentees is ca 125 m² en voor damestees ca 85 m²; voor een Par 3-hole is de aanbevolen oppervlakte bij voorkeur groter
- de afslagen hebben duidelijk zichtbare meetpunten, die voldoen aan de voorschriften van het EGA handicap Systeem, laatste versie, en zijn consequent rechts van de tee geplaatst
- de teemerken en meetpunten hebben de door de EGA voorgeschreven kleuren (zie EGA handicapsysteem laatste versie)

BEOORDELINGEN

- de teemerken moeten regelmatig worden verplaatst en het herstel van de slijtageplekken dient te worden bevorderd door te dresen met zand gemengd met graszaad

e Fairways

- de fairways hebben een goede, volgroeide en gesloten grasmat waarop (en niet waarin) de bal tot stilstand komt en goed speelbaar is; worden kort gemaaid; polvormige grassen zijn ongewenst
- de overgang van fairway naar (semi)-rough dient duidelijk zichtbaar te zijn
- Grond in Bewerking (GUR) als gevolg van onvoldoende groei, schade of herstel is beperkt toegestaan, mits het normale spel niet in belangrijke mate wordt beïnvloed
- buiten de Periode voor Plaatsen mag men niet plaatsen, tenzij bij uitzondering dispensatie is verleend door de NGF

f Semi-rough en Rough

- een semi-rough van enkele meters (1 of 2 machine-maaibreedten) naast de fairway is gewenst
- bij de Rough worden speelrough en natuurrough onderscheiden
- in de speelrough moet de bal vindbaar en speelbaar zijn
- het maaien van de natuurrough kan beperkt worden tot 1 à 2 keer per jaar met afvoer van het maaisel

g Jonge aanplant

- bij jonge aanplant op de baan maakt men onderscheid tussen solitaire jonge bomen en/of struiken en jonge aanplant in plantvakken
- het is toegestaan solitaire bomen en struiken tegen beschadiging te beschermen door middel van een Plaatselijke Regel
- plantvakken mogen echter niet als Grond in Bewerking worden gemarkeerd
- de bodem in plantvakken, die direct bij het spel zijn betrokken, behoort goed geschoond te zijn, zodat de bal vindbaar en speelbaar is
- indien spelen uit de plantvakken nog niet gewenst is, kunnen zij beter als Buiten de Baan worden gemarkeerd
- de NGF kan bij uitzondering toestemming verlenen om een plantvak toch als Grond in Bewerking te markeren; in dat geval moeten één of meer dropping zones worden aangelegd, waarnaar wordt verwezen door middel van een door de NGF goedgekeurde Plaatselijke Regel.

h Greens

- de greens hebben een voldoende omvang (300 – 500 m²) en beschikken over tenminste 3 pinposities ter voorkoming van slijtage
- de grasmat is vlak, gesloten en gezond (fair puttable) en heeft in het wedstrijdseizoen een stimpnelheid van minimaal 8 tot 10 ft
- de green moet scherp zijn begrensd ten opzichte van voorgreen en apron
- greens (incl. oefengreen) moeten onderling gelijkwaardig zijn en bevatten tijdens de beoordeling geen schimmelziekten, ongewenste grassen, kruiden of mossen

BEOORDELINGEN

j Voorgreens en Aprons

- voorgreens en aprons zijn duidelijk te onderscheiden van de green door een verschillende maai-hoogte
- de grasmat is volgroeid en gesloten

k Bunkers

- de bunkers zijn gevuld met stabiel zand met een laag klei- en leemgehalte ter voorkoming van korstvorming
- de zandkwaliteit moet in alle bunkers dezelfde zijn
- de begrenzing van de bunker moet scherp en schoon zijn
- bij greenbunkers is een steil randje aan de greenzijde gewenst teneinde putten vanuit de bunker naar de green te voorkomen c.q. te ontmoedigen
- verontreiniging met bijvoorbeeld klei- of veenkluiten en stenen mag niet voorkomen
- de zanddikte in het midden van de bunker bedraagt niet meer dan 15 cm
- de bal mag niet op maar ook niet onder het zand terechtkomen
- bij iedere bunker ligt tenminste één hark; om regelproblemen te vermijden, liggen de harken bij voorkeur buiten de bunkers.

l Waterhindernissen

- de markering moet zichtbaar zijn en zodanig geplaatst dat er geen discussie kan zijn over een verloren bal dan wel een bal in de waterhindernis
- de baanzijde van de markering dient goed gemaaid en geschoond te zijn

m Buiten de Baan (Out of Bounds)

- Out of Bounds moet goed gemarkeerd zijn
- Intern 'Out of Bounds' is slechts incidenteel toegestaan.

n Markeringen

- markeringen moeten duidelijk zichtbaar zijn en zodanig geplaatst dat er geen discussie kan zijn over Out of Bounds dan wel in een waterhindernis of verloren
- Out of Bounds: witte palen en/of witte lijnen
- Grond in Bewerking: blauwe paaltjes en/of lijnen c.q. "punaises"
- Waterhindernissen: gele paaltjes en/of lijnen c.q. "punaises"
- Laterale Waterhindernissen: rode paaltjes en/of lijnen c.q. "punaises"
- Gebieden met een kwetsbaar milieu: de paaltjes hebben de kleur van het soort gebied dat zij markeren (wit, blauw, geel of rood) maar hebben bovendien een groene kop.
- Staande bij een paaltje behoort men altijd het volgende paaltje duidelijk te kunnen zien. In het algemeen zal de afstand tussen twee paaltjes ongeveer dertig meter bedragen.
- Dropping zones zijn als zodanig duidelijk herkenbaar en gemarkeerd.

BEOORDELINGEN

p Berekening

Er moet een beregeningsinstallatie aanwezig zijn, zodat ten minste de afslagen (tees) en greens kunnen worden beregend; beperkende voorschriften van de overheid voor de te gebruiken hoeveelheid water hoeven geen belemmering te zijn voor het verkrijgen/behouden van een positieve beoordeling, mits onder normale omstandigheden de conditie van de baanvoldoende kan worden gehandhaafd.

r Drainage

De drainage, waar nodig, moet zodanig zijn dat de baan gedurende het hele jaar goed bespeelbaar is.

s Oefenfaciliteiten

- de baan moet ten minste beschikken over een oefenbaan waar alle soorten slagen kunnen worden geoefend; ook moet er een oefengreen zijn, waarvan de kwaliteit overeenkomt met de greens op de baan
- het verdient aanbeveling te kunnen beschikken over een oefenbunker en een gelegenheid om approaches te oefenen

t Baanmeubilair

Noodzakelijk zijn vlaggen op de greens, schuilhutten, aanduiding van de meetpunten op de afslagen, route-aanduiding en markering van Out of Bounds, Ground under Repair en hindernissen. Gewenst zijn de hole-informatie op de afslagen, afvalcontainers, ballenwassers, 150 en 100 meter aanduidingen tot het midden van de green naast de fairway en bankjes bij de tees.

AFWIJKENDE BEOORDELINGSCRITEIA VOOR C-BANEN

C-banen hebben een lengte van tenminste 2.750 m (voor dames en heren). De golfbaan hoeft niet uitsluitend te zijn aangelegd voor de beoefening van de golfsport, maar mag ook op sportterreinen worden aangelegd. Het is toegestaan op de afslagen kunststof afslagmatten te gebruiken. Aan de grasmat op tees, fairways en greens wordt de eis gesteld, dat daarop de golfsport redelijk goed en volgens de regels kan worden beoefend. Aan de grootte van de greens worden geen speciale eisen gesteld en een berekening van greens en tees is niet verplicht. Plantvakken mogen als GUR zijn gemarkeerd. De baan heeft bij voorkeur twee Par 4-holes per negen holes. Oefenfaciliteiten zijn gewenst maar niet noodzakelijk. Het clubhuis kan eenvoudig van aard zijn met kleedruimtes voor dames en heren, sanitaire voorzieningen, een ruimte voor registratie-, wedstrijd- en publicatieborden en een ontvangstruimte met een eenvoudige catering.

UITBREIDING, RENOVATIE EN/OF VERANDERING VAN EEN BESTAANDE BAAN

Indien een vereniging besluit een baan uit te breiden, te renoveren of te veranderen dient de secretaris van de BC daarvan op de hoogte te worden gesteld. De BC kan besluiten dat een nieuwe beoordeling nodig is en vervolgens de Regioconsul en de Regiocommissaris van de COGO en CRASH inschakelen voor het opstarten van het voortraject. Uitgangspunt daarbij is dat de oorspronkelijke beoordeling uitsluitend de oorspronkelijke baan betreft. Een uitbreiding of een verandering kan een nieuwe beoordeling vereisen en dus consequenties hebben voor het soort Lidmaatschap.

BEOORDELINGEN

HET BEOORDELEN VAN EEN BAAN ZONDER VERENIGING (CERTIFICERING)

Een commerciële baan waar geen vereniging met een gebruiksovereenkomst een speelrecht uitoefent (een zogenaamde Pay & Play baan), kan bij de NGF een beoordeling aanvragen teneinde vast te laten stellen of de baan en de voorzieningen voldoen aan de criteria voor handicapping en competitie. Bij een positieve beoordeling wordt een baancertificaat afgegeven. Voor beide gevallen is het een vereiste dat de organisatie beschikt over een door de NGF goedgekeurde functionaris die toezicht houdt op de aanwezigheid van Qualifying Conditions. Ook hiervoor geldt dat indien de baan nog niet is beoordeeld, op advies van de RBC een certificaat kan worden aangevraagd om te mogen handicappen.

DISPENSATIEREGELINGEN

Indien een A-, B- of C-Lid (of D-Lid met golfbaan) door uitbreiding, renovatie of veranderingen van de baan tijdelijk niet kan voldoen aan de criteria zoals in de Statuten en Reglementen van de NGF gesteld, kan het Bestuur dispensatie verlenen voor het behouden van het Lidmaatschap.

Het Lid behoudt dan haar stemrecht in de Ledenvergadering en kan competitie blijven spelen.

De BC adviseert het Bestuur over dispensatie. Indien de uitbreiding, renovatie of veranderingen slechts één of twee holes betreffen, kan het Bestuur zich laten adviseren door de Regioconsul van de COGO en de Regiocommissaris van de CRAS&H. De voorwaarden voor dispensatie zijn:

- op de nieuwe/veranderde holes moet redelijk golf mogelijk zijn
- de holes moeten gemeten zijn
- er moet een (voorlopige) Course Rating zijn vastgesteld
- er moet een (tijdelijke) scorekaart beschikbaar zijn
- de aanvraag moet uiterlijk 1 september van enig jaar bij de NGF worden ingediend voor dispensatie van het daarop volgend jaar.

De dispensatie geldt in principe voor één jaar en het Lid moet kunnen aantonen dat haar baan na dat jaar redelijkerwijze weer aan de criteria kan voldoen, zodat de BC een positief advies aan het Bestuur kan uitbrengen.

HOOFDSTUK 6

BAANBEHEER

OPLEIDINGEN

BAANBEHEER

Het baanbeheer behelst het geheel van maatregelen, dat nodig is om het golfterrein duurzaam de beoogde functies te laten vervullen, alsmede de zorg en middelen die nodig zijn om deze maatregelen te doen uitvoeren.

STRATEGIE EN DOELSTELLINGEN

Voordat er invulling wordt gegeven aan de bedrijfsvoering bij het onderhoud van golfbanen is het van belang dat vooraf de beleidstrategie/ doelstelling van de baan wordt geformuleerd.

Beleidsstrategieën voor de lange en middellange termijn moeten worden geformuleerd en vertaald in plannen voor de korte termijn. Deze zijn tenslotte weer van invloed op de organisatie en op de inrichting van de bedrijfsvoering, dat weer van invloed is op de omvang en de samenstelling van het benodigde personeel, de omvang en samenstelling van het benodigde materieel en de grondstoffen.

TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

Bestuur

Bij een vereniging die een golfbaan in eigendom of pacht ter beschikking heeft is het bestuur van een golfvereniging eindverantwoordelijk voor alles wat er op de vereniging gebeurt, dus ook voor de baan. Indien de baancommissaris niet zelf in het bestuur zitting heeft, dan zal één van de bestuursleden de golfbaan onder zich hebben. Geregeld overleg is in dat geval een vereiste.

Indien de vereniging op een commercieel geëxploiteerde baan speelt, is het bestuur verantwoordelijk voor een goed en werkbaar overleg met de exploitant of baanmanager. Inzake de baan zal het dan gaan om de kwaliteit ervan (baan- en spelelementen) en een goede afstemming van wedstrijden en onderhoud met het management van de golfbaan.

Baancommissaris en Baancommissie

Er zijn steeds minder baancommissarissen die alles alleen doen en dagelijks op de baan aanwezig zijn. De materie is te ingewikkeld. Er komen Baancommissies voor in de plaats met drie tot vijf leden, die onderling de verschillende beheerstaken verdelen. De baancommissaris zal in het algemeen het beheer van de baanelementen voor zijn rekening nemen. Vooral de relatie tussen baan en spel speelt hierin een zeer belangrijke rol. In de regel stelt hij de begrotingen op voor het volgende jaar en bij voorkeur voor de komende drie jaar. Hij heeft overleg inzake de baan met het bestuur, of maakt daar deel van uit, en de relevante Commissies in de vereniging. Hoewel taken en verantwoordelijkheden zijn gedelegeerd binnen de Baancommissie, blijft de verantwoordelijkheid van het gezamenlijk product bij de voorzitter (baancommissaris). Daartoe stuurt hij aan, neemt hij beslissingen, laat hij zich informeren en coördineert hij binnen zijn commissie, vergadert hij met de Baancommissie en voert hij andere besprekingen. Hij waakt over een goede communicatie met de leden. Naast het hierboven genoemde is zijn voornaamste taak: het leiding geven aan de hoofdgreenkeeper. Meestal is de baancommissaris degene, die de opdrachten aan de hoofdgreenkeeper verstrekt, inclusief de opdrachten van andere commissieleden.

BAANBEHEER

Hoofdgreenkeeper

De taken en verantwoordelijkheden van de hoofdgreenkeeper zullen niet op alle verenigingen en banen hetzelfde zijn. Verschillen van inzicht van besturen en baancommissarissen op verenigingsbanen en exploitanten/beheerders op commerciële banen leiden tot die verschillen. De tendens dat de hoofdgreenkeeper steeds meer manager en minder meewerkend voorman wordt, heeft invloed op zijn taken en verantwoordelijkheden.

Externe adviseurs

Ongeacht de kennis en ervaringen van de vrijwilligers, de hoofdgreenkeeper en baanbeheerder is het raadzaam om periodiek of incidenteel adviezen of een second opinion te vragen van specialisten, zoals golfbaan- en landschapsarchitecten, ecologen, grasspecialisten en bosbouwkundigen.

BEHEERSVORMEN

- Operationeel beheer: onder operationeel beheer verstaan we de planning, uitvoering en de verantwoording van het werk. Daarnaast onderscheiden we, door het specifieke karakter van het beheer, een aantal verwante beheersvormen, materieel beheer (de aanschaf, onderhoud en vervanging materialen) en het natuur- en milieubeheer (de ontwikkeling en instandhouding van natuurwaarden op het golfterrein en de zorg voor de uitvoering van de relevante milieuwetgeving).
- De Nederlandse Golf Federatie heeft met haar programma Committed to Green natuur en milieu tot speerpunt van beleid gemaakt. In hoofdstuk 7 vindt u dit nader toegelicht. Voor golfbanen in ontwikkeling wordt participatie in het Committed to Green programma sterk aanbevolen.
- Personeelsbeheer: verwerven van, opleiden van en zorgdragen voor het personeel dat het werk uitvoert
- Financieel beheer: verwerven, bewaken en verantwoorden van de financiële middelen, die nodig zijn om de personele en materiële middelen te kunnen betalen.

OPERATIONEEL BEHEER

Ongeveer de helft van de golfbanen heeft het onderhoud in eigen beheer. Dat wil zeggen dat de eigenaar verantwoordelijk is voor alle vormen van beheer. Een groeiend aantal golfbanen heeft het onderhoud uitbesteed. Mengvormen van eigen beheer en uitbesteding komen ook voor. De keuze voor eigen beheer of (gedeeltelijke) uitbesteding hangt af van historisch-traditionele of functioneel-doelmatige factoren. De volgende factoren kunnen de keuze beïnvloeden:

- deskundigheid, ervaring en bereidheid van het vrijwilligerskader
- hoge investeringen in opstellen en machinepark
- invloed op het beheer.

Door de toenemende eisen en voorwaarden aan een golfbaan, dient de inhoud van een golfbaan-beheersplan niet alleen in te gaan op het onderhoud en beheer van de golfbaan, maar ook op het Programma van Eisen voor de totale exploitatie van een baan. Zaken als ontwikkelingsvisie, baaninformatie, beheer en onderhoud, organisatie, extern advies, kosten en budgetten zijn hier ondermeer van belang.

BAANBEHEER

Voor een goede werkplanning is een onderhoudsplan van belang. Dit plan zal zich in de regel uitstrekken over een heel jaar, maar kan ook bestaan uit een zomer- en een winterplan. De hoofd-greenkeeper stelt het meestal op, in goed overleg met het management. Een goede afstemming op het programma van club- en eventuele NGF-wedstrijden is een voorwaarde om de baan op de juiste momenten in de vereiste conditie te hebben.

Materieelbeheer (machinepark en machineonderhoud)

Indien het onderhoud geheel of gedeeltelijk in eigen beheer wordt uitgevoerd zal het onderhoudspersoneel over machines dienen te beschikken. De keuze tussen aanschaf of huur van een machine is steeds een kosteneffectieve afweging. Veel te gebruiken machines als green- en fairwaymaaiers zullen rendabel zijn, maar als een zware vertidrain éénmaal per jaar gebruikt wordt, kan beter worden gehuurd.

Men zal het eigen machinepark moeten onderhouden. Ook hier is er de keuze of het onderhoud uitbesteed wordt of het tweedelijns onderhoud in eigen beheer doet. In dit laatste geval zal men in het greenkeeperteam dienen te beschikken over de nodige technische kennis en expertise. Het is raadzaam om derdelijns onderhoud en omvangrijke reparaties uit te besteden aan de leverancier.

Het eerstelijns onderhoud, zoals controleren van bandenspanning, oliepeil, koelvloeistof, moet elke greenkeeper/gebruiker kunnen uitvoeren. Naast een investeringsbudget voor aanschaffingen en vervangingen van de machines dient de baancommissaris te beschikken over een onderhoudsbudget voor het machinepark.

Veiligheid

Vanuit de Arbo-wet zijn werkgevers (én opdrachtgevers) verantwoordelijk voor veiligheid, gezondheid en welzijn van hun personeel. Ook worden werkgevers verplicht zorg te dragen voor hun materieel. Een periodieke keuring van machines en werktuigen (én personeel) door een door de arbeidsinspectie geaccrediteerd en gecertificeerd keuringsbedrijf is vereist.

* Het verstrekken van opdrachten aan personeel van derden (bijvoorbeeld bij uitbesteding van het baanonderhoud) maakt de vereniging medeverantwoordelijk.

Werkplaats en stalling

Het is aan te bevelen om voor de eigen machines een overdekt en bij voorkeur afgesloten stalling te bouwen. Indien men het machinepark zelf onderhoudt, moet er ook een werkplaats zijn met goed gereedschap. De werkplaats moet voldoen aan de eisen van de Arbowetgeving.

Opslagplaatsen

Regelmatig is in de baan bunkerzand, dressgrond, zwarte aarde, lava et cetera nodig. Opslagplaatsen moeten bij voorkeur worden afgesloten om in- en overloop te voorkomen. Overkapping van de opslagplaats voor dressgrond strekt tot aanbeveling.

Opslagplaatsen voor bestrijdingsmiddelen en voor brandstoffen moeten aan de wettelijke milieueisen voldoen.

BAANBEHEER

PERSONEELSBEHEER

De verenigingsstructuur brengt in het algemeen een regelmatige wisseling van bestuurs- en commissieleden met zich mee. Een dergelijke wisseling leidt tot nogal uiteenlopende interesses, bekwaamheden, capaciteiten en daarbij behorende profielen en werkstijlen. Bovendien brengt de afwezigheid van voortdurend toezicht een grotere zelfstandigheid en meer bevoegdheden van de vaste medewerkers met zich mee.

Bij een commercieel geëxploiteerde golfbaan garandeert de aanwezigheid van de exploitant en/of zijn baanmanager een meer directe leiding.

In beide gevallen is het raadzaam om het sociale beleid in systemen en procedures vast te leggen, ten behoeve van de duidelijkheid voor en zekerheid van de vaste medewerkers. Bovendien zal een vereniging of exploitant zich als werkgever aan de wettelijke regelingen moeten houden. Hieronder komt een aantal belangrijke onderdelen van het personeelsbeheer aan de orde.

Arbeidsovereenkomst en –reglement

Het is van belang om bij indiensttreding van personeel de wederzijdse rechten en plichten vast te leggen in een arbeidsovereenkomst. De golfbranche heeft een CAO. De CAO geldt voor werknemers van leden (en dus niet voor golfbedrijven die niet aangesloten zijn) van de Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties (NVG Danzigerkade 8, 1013 AP Amsterdam, T 020-330 6103, F 020-330 6105 en E info@nvg-golf.nl). Detailinformatie is te vinden op de website van de NVG www.nvg-golf.nl.

Arbeidsomstandigheden (Arbo)

De Arbowet verplicht werkgevers zich bij hun arbeidsomstandigheden en ziekteverzuimbeleid te laten ondersteunen door deskundigen. Volgens de Arbowet moet iedere onderneming met ingang van 1 januari 1998 zijn aangesloten bij een (gecertificeerde) Arbodienst. Een Arbodienst is een zelfstandige onderneming die diensten levert ter verbetering van de arbeidsomstandigheden en terugdringing en preventie van het ziekteverzuim.

De arbocatalogus voor de golfbranche in Nederland “Drive naar Veilig Werken” helpt werkgevers en werknemers van golfaccommodaties om veilig en gezond te werken. Zaken als ontruimingsplan, werkdruk, bescherming tegen rondvliegende ballen, bliksemgevaar, veiligheid van greenkeepers, lichamelijke belasting van keuken-, bedienings- of schoonmaakmedewerkers of beeldschermwerk voor de administratie en receptie enz. worden behandeld.

Deze arbocatalogus is ingedeeld naar functie en thema. Bij elk thema staan eisen en ambities voor werkgevers en werknemers. Om deze doelen te realiseren is per thema een pakket achtergrondinformatie en adviezen toegevoegd.

De arbocatalogus wordt beschikbaar gesteld door de Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties (NVG) en de Vereniging Professionals for Professionals (VPP) en maakt deel uit van de CAO-afspraken (2010 – 2012).

Aan de totstandkoming van deze arbocatalogus hebben ook de NGF, Nederlandse Greenkeepers Associatie (NGA) en Professional Golfers Associatie Holland (PGA Holland) meegewerkt. Bij de inhoudelijke invulling en technische uitvoering zijn Achmea Vitale en Humatix betrokken.

BAANBEHEER

FINANCIEEL BEHEER

Investerings voor de aanschaf en vervanging van machines zijn nodig indien men kiest voor onderhoud in eigen beheer. Men stelt samen met de leverancier een technische en/of economische levensduur per machine vast, aan de hand waarvan men een langetermijnplan voor de vervanging opstelt.

Uit het langetermijnplan kan men gemakkelijk ieder jaar een kortetermijnbegroting (meestal voor drie jaar) opstellen.

Exploitatiebegrotingen betreffende baan- en machineonderhoud worden jaarlijks ingediend en meestal voor een periode van drie jaar. Vaststelling van de budgetten geschiedt meestal voor het volgende begrotingsjaar, terwijl men de begrotingen van de twee daaropvolgende jaren als indicaties beschouwt. Wie over eigen baanpersoneel beschikt, heeft een budget nodig om dat personeel te kunnen betalen.

Een doorlopende budgetbewaking op onderdelen of kostensoorten is enerzijds een vereiste om een goed inzicht te krijgen en te houden in de omvang van de uitgaven en in de soorten bestedingen, en anderzijds als instrumentarium voor doeltreffende budgettering.

AUTOMATISERING

Op de markt zijn diverse beheerssoftwarepakketten welke de beheerprocessen op golfbanen kunnen ondersteunen. Er zijn pakketten die meer geënt zijn op de ondersteuning van het management en pakketten die meer de bedrijfsvoeringprocessen op het niveau van de uitvoering ondersteunen. Voorbeelden hiervan zijn het EMS software pakket van de KIWA uit Sprang-Capelle (www.emsgolf.eu) en Groenestein Beheerssoftware uit Wageningen (www.gbor.nl). Ook wordt het Amerikaanse Trims (www.trims.com) op een aantal golfbanen gebruikt.

Golfclub Anderstein

BAANBEHEER

GIS EN GROEN

Ruimtelijke data geven een extra inzicht in uw gebied en het beheer er van. Voor het verzamelen en verwerken van velddata, het vervaardigen van kaarten en het maken van analyses wordt meer en meer gebruik gemaakt van een Geografisch Informatie Systeem (GIS). Een Geografisch Informatie Systeem geeft een direct overzicht van bijvoorbeeld de oppervlakten van de holes, waar de berekening is aangebracht, drainage, flora en fauna enz.

Bureaus die golfbanen over de materie adviseren zijn o.a. Buiting Advies (tel. 0313-619042 en mail advies@buiting.nl) en NLadviseurs (tel. 026-7851440 en mail info@nladviseurs.nl).

KENNISVERZAMELING EN –OVERDRACHT

De Commissie Management Onderhoud is een multidisciplinaire commissie die onder NVG vlag opereert en bestaat uit vertegenwoordigers van de NVG, de NGF, de NGA, het bedrijfsleven, de onderwijsinstellingen en adviesorganisaties. Het is een samenwerkingsverband ter bevordering en bescherming van gemeenschappelijke belangen op het gebied van het (management van het) onderhoud van golfbanen.

Het veld dat de commissie beslaat is breed en gericht op het verzamelen, ordenen, selecteren en communiceren van kennis, informatie en ervaringen op het gebied van het onderhoud van golfbanen. Hoewel het accent van de aandacht op het management zal liggen krijgen agronomie, speelkwaliteit, cultuurtechniek, natuur, milieu en duurzaamheid op golfbanen ruimschoots aandacht.

De taken van de Commissie zijn:

1. Het verzamelen, ordenen, selecteren en communiceren van kennis, informatie en ervaringen op het gebied van het (management van het) onderhoud van golfbanen en de verbetering daarvan bij de aanleg, onderhoud en renovatie daarvan.
2. Het verzamelen, ordenen, selecteren en communiceren van kennis, informatie en ervaringen op het gebied van cultuurtechniek en agronomie specifiek gericht op de aanleg, onderhoud en renovatie van golfbanen.
3. Het verzamelen, ordenen, selecteren en communiceren van kennis, informatie, wet- en regelgeving en ervaringen op het gebied van natuur, duurzaamheid en milieu specifiek gericht op het (management van het) onderhoud en aanleg van golfbanen. Daarbij vindt structurele samenwerking en uitwisseling plaats met Duurzaam!Golf van de NGF.
4. Het verzamelen, ordenen, selecteren en communiceren van kennis, informatie en ervaringen ter verkrijging van de gewenste speelkwaliteit voor nationale en internationale toernooien en kampioenschappen.
5. Het waar nodig en zinvol initiëren van en adviseren over opleidingen in relatie tot (het management van) onderhoud, cultuurtechniek, agronomie, natuur, milieu, duurzaamheid en speelkwaliteit op golfbanen.

OPLEIDINGEN

De golfsector groeit! Dat zien we niet alleen aan de toename van het aantal banen, maar ook aan het vereiste kwaliteitsniveau van het baanonderhoud. Er worden hoge eisen gesteld aan het opleidingsniveau van de greenkeeper en de hoofdgreenkeeper. HAS KennisTransfer en IPC Groene Ruimte bieden daarom een doorlopende opleidingslijn aan op het gebied van Greenkeeping en Management. De opleidingen zijn ontwikkeld in samenwerking met de brancheverenigingen NGF, NVG en NGA en daarmee toegespitst op de vraag vanuit de markt.

MODULEN

De totale doorlopende leerlijn bestaat uit 13 modules, verdeeld over 7 cursussen. Module 1 voor de aankomend greenkeeper moet nog worden ontwikkeld. IPC Groene Ruimte is de aanbieder van de opleidingen tot en met MBO-3-niveau, HAS KennisTransfer verzorgt de cursussen vanaf MBO-4 tot en met HBO-2 niveau.

OPLEIDING ASSISTENT GREENKEEPER IPC GROENE RUIMTE

Module 2: Baanonderhoud en de sport

In deze module staat centraal de toepassing en het gebruik van de verschillende machines voor het onderhoud van de spelonderdelen. De vaardigheid, om met machines te werken wordt door het opleidingsinstituut in samenwerking met het praktijkbedrijf aangeleerd en getoetst. Ook worden de communicatieve vaardigheden behandeld behorende bij het werken in teamverband en het communiceren met de klant.

OPLEIDING GREENKEEPER IPC GROENE RUIMTE

Module 3: De natuurlijke omgeving

In deze module staan de volgende onderwerpen centraal; natuurlijke, houtachtige en kruiden begroeiingen onder droge, plasdras en natte omstandigheden, beplantingen in singels, bos en als solitair en plantenkenis. Ook de Committed to Green uitgangspunten en de flora en faunawet worden in deze module behandeld.

Module 4: Terreinvoorzieningen

In deze module staan centraal; verhardingen (open- en half-verhardingen), onderhoud drainage, onderhoud sloten en waterpartijen, duurzaam onderhoud vaste constructies (terreinmeubilair en hekwerken), materialen kennis, en het uitzetten van het werk. De benodigde landmeetkundige vaardigheden worden ook aangeleerd

Module 5: Gewas- en persoonlijke bescherming

Licentie 1 en B VCA staan centraal in deze module. De doelstelling is duurzaam, verantwoord en veilig werken met de gewasbeschermingsmiddelen en machines en materialen, die gebruikt worden op de golfbaan. De specifieke ziekten en plagen op de golfbaan vormen onderdeel van deze module. Als licentie 1 elders is behaald wordt de cursist hierop getoetst

OPLEIDINGEN

Module 6: Onderhoud gras en bemesting

Deze module sluit direct aan op module 2 Baanonderhoud. In deze module staan centraal de onderhoudsmaatregelen en de noodzakelijke bemesting voor het herstel en de ontwikkeling van de gewenste grasmat.

OPLEIDING ASSISTENT HOOFDGREENKEEPER HAS KENNISTRANSFER

Module 7: Groeiplaats en waterhuishouding

Voortbordurend op de kennis van de verschillende grassoorten en grondsoorten staan hier centraal het creëren van een duurzame groeiplaats voor het gras en het zorgen voor een goede kwaliteit van de spelonderdelen. Dit door goede aanleg en/of verbetermaatregelen en door een goed ontwaterings- en watervoorzieningsstelsel.

Module 8: Zorg voor mens, milieu en natuur

De mogelijkheden en verplichtingen m.b.t. de arbeidsomstandigheden, het vergroten van de natuurwaarden en het beperken van de milieu belasting staan in deze module centraal. De GEO certificering van het Committed to Green programma is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Module 9: Personeel en leidinggeven

Deze module is gericht op het verkrijgen van inzicht in situationeel leiderschap, projectmanagement en de kenmerken van organisaties. Daarbij wordt geleerd, om in de eigen organisatie met het team projectmatig, klant- en kwaliteitgericht te werken.

OPLEIDING HOOFDGREENKEEPER – BASIS HAS KENNISTRANSFER

Module 10: Beheer- en werkplan

Centraal staat het verkrijgen van inzicht in de samenhang van de verschillende plannen en de vaardigheid om een werkplan te maken. Er wordt geleerd, om een urenbegroting op te maken, kosten calculaties te maken en een offerte aanvraag op te stellen en te beoordelen.

Module 11: Begroting en budget

De financiële verantwoordelijkheid van de hoofdgreenkeeper in zijn organisatie staat in deze module centraal. Hierbij wordt inzicht verkregen in de verantwoordelijkheden bij een commerciële baan, bij een verenigingsbaan en bij een aannemer van het uitbestede werk.

CURSUS HOOFDGREENKEEPER – EXPERT HAS KENNISTRANSFER

Module 12: Onderzoek en advies

Deze module biedt een verdere vakinhoudelijke verdieping. Het verschaft de hoofdgreenkeeper het inzicht en de vaardigheden voor het doen van een gedegen onderzoek en het verstrekken van een onderbouwd advies. Dit om vast te stellen of de grasmat zich duurzaam naar wens ontwikkelt als resultaat van het onderhoudsregime. En om vast te stellen welke maatregelen er getroffen moeten worden bij problemen in de grasmat, de toplaag en/of de ondergrond

OPLEIDINGEN

CURSUS HOOFDGREENKEEPER – MANAGEMENT HAS KENNISTRANSFER

Module 13: Strategisch management

Deze module ondersteunt de hoofdgreenkeeper in zijn verdere ontwikkeling tot strategisch manager. Op basis van; een heldere visie, zicht op nieuwe ontwikkelingen, de afweging van consequenties m.b.t. de beoogde kwaliteit en de beschikbare financiën maakt hij/zij keuzes. Door een zelfanalyse en een persoonlijke ontwikkelingsplan groeit hij/zij in zijn rol als leider en dienstverlener

BAANCOMMISSARIS EN MANAGER (MANAGEMENT GREENKEEPING/ BAANONDERHOUD EN BAANBEHEER)

Met de opleiding wordt beoogd managers en baancommissarissen te ondersteunen bij hun functieuitoefening voor wat betreft het beheer van de golfbaan. De theorie wordt ondersteund door practica en praktijkopdrachten. De opleiding biedt verdieping van kennis en vaardigheden op het gebied van baanbeoordeling, beheer- en onderhoudsmaatregelen, budgettering, regelgeving, aansturen hoofdgreenkeeper en het creëren van een netwerk van instanties, adviseurs en leveranciers. Duur van de cursus: 10 cursusdagen in een periode van ongeveer 6 maanden. Diploma opleiding erkend door NGF, NVG en NGA.

GOLFMANAGEMENT OPLEIDING

In 2009 is de Golfmanagement Academy van start gegaan. Hotelschool Den Haag Performance Management is partner van de NVG in dit project. De opleiding zal een aantal golfgerelateerde opleidingen c.q. trainingen aanbieden voor medewerkers op en rond de golfbaan. De golfmanagement opleiding is bedoeld voor de managers en/of afdelingshoofden van golfaccommodaties en bevat in totaal 12 lesdagen, verspreid over 4 blokken. Gedurende de opleiding zullen o.a. de onderwerpen strategisch management, hospitality management, personeelsmanagement, financieel management en commercieel management aan bod komen.

> *HAS KennisTransfer* www.haskennistransfer@hasdb.nl

> *Hotelschool The Hague* www.golfmanagement-academy.nl

HOOFDSTUK 7

NATUUR EN MILIEUBEHEER

NATUUR EN MILIEUBEHEER

WETGEVING

In de periode 1998-2002 is in Nederland kaderwetgeving voor natuur ontwikkeld. De natuurwetgeving is een vertaling van Europese regelgeving, de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, in nationale wetgeving. In eerste instantie is in april 2002 de Flora- en faunawet van kracht geworden, aansluitend is in oktober 2005 de Natuurbeschermingswet in werking getreden. De natuurwetgeving richt zich op soortbescherming (F&F-wet) en bescherming van leefgebieden (NB-wet). Alle golfbanen in Nederland moeten aan de bepalingen ervan voldoen.

Nu in de golfsector chemische gewasbeschermingsmiddelen zijn toegelaten is een gewasbeschermingsplan verplicht. Een gewasbeschermingsplan geeft aan op welke wijze invulling wordt gegeven aan goede gewasbeschermingspraktijken en een geïntegreerde bestrijding. Tevens dient bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen de naam en toelating, de datum van gebruik, de plaats en de gebruikte hoeveelheid te worden geregistreerd.

NATURA2000

Natura 2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat door de lidstaten van de Europese Unie wordt opgezet. Het Natura 2000 netwerk dient ter bescherming van zowel de gebieden (natuurlijke habitats) als de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten. Hierbij wordt uitgegaan van het idee dat natuur niet ophoudt bij landsgrenzen en dat het voor behoud van de vitaliteit en diversiteit van natuur van belang is om internationale maatregelen te nemen. Het netwerk zal in totaal circa 450.000 km² omvatten, ongeveer 10-15% van de oppervlakte van de EU.

Er is in principe geen einddatum voor Natura 2000. Eenmaal aangewezen gebieden blijven in principe voor altijd als natuurgebied voortbestaan.

Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. Deze Natura 2000-gebieden wijst Nederland op dit moment aan. De betreffende gebieden zijn te vinden in de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV. Meer informatie is te vinden op de website www.natura2000.nl.

Natura 2000 en de Europese Kaderrichtlijn Water [KWR]

Natura 2000 en de Kaderrichtlijn Water (KRW) zijn nauw met elkaar verbonden. Alle Natura 2000-gebieden liggen in een stroomgebied van de Kaderrichtlijn Water. De KRW ziet erop toe dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in Europa in 2015 op orde is. Belangrijke instrumenten hierbij zijn de 'KRW-stroomgebiedsbeheerplannen'. Hierin staan afspraken over de te behalen kwantitatieve en kwalitatieve waterdoelen en de weg daar naartoe.

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

De term 'Ecologische Hoofd Structuur' (EHS) werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. De EHS moet in 2018 klaar zijn.

Het streven is om in Nederland in 2020 meer dan 750.000 hectare aan EHS-gebieden te hebben.

NATUUR EN MILIEUBEHEER

Het grootste deel daarvan zijn bestaande bossen en natuurgebieden. Daarbij komen nog de ruim zes miljoen hectare natte natuur: meren, rivieren en de Nederlandse delen van de Noord- en Waddenzee. Dit netwerk van droge en natte natuur vormt dan een aaneengesloten netwerk, dat over de grenzen van ons land aansluit bij het Pan-Europees Ecologisch netwerk (PEEN). Het droge deel van de EHS is onderdeel van Natura 2000.

WATERBEHEER

Golfterreinen in Nederland bestrijken meer dan 10.000 hectare en zijn daarmee een factor van belang in het kader van waterbeheer. De NGF maakte daarom ontwikkelingen op het gebied van waterbeheer tot een van haar speerpunten. Het streven is gericht op een uitgekiend watermanagement op golfterreinen. Meer overleg en samenwerking tussen eigenaren en beheerders van golfterreinen met waterschappen, gemeenten, provincies en andere betrokken partijen is een vereiste. Om duurzaam waterbeheer op golfbanen van een nadere invulling te voorzien is in 2012 een werkgroep gevormd.

Een eerder initiatief van NGF en de Unie van Waterschappen heeft geleid tot de leidraad 'Waterkanalen en Golfbanen' (Droge voeten, Duurzame golfbanen).

COMMITTED TO GREEN GEO

Het besef dat golfterreinen een belangrijke rol kunnen spelen in het behoud van de open ruimte en in het behoud en de ontwikkeling van de natuur heeft in Europa en ook in Nederland tot initiatieven geleid om te komen tot het ontwikkelen van duurzaam beheer van golfterreinen.

De Nederlandse Golf Federatie heeft dit dan ook tot beleid gemaakt. Een natuurvriendelijk en milieubewust beheerd golfterrein biedt voor de golfer een interessante en uitdagende omgeving en bevordert de beeldvorming van de golfsport als een 'groene' sport.

Committed to Green is een programma dat is ontwikkeld om golfbaanbeheerders te stimuleren bewust om te gaan met natuur en milieu. Na het doorlopen van het programma kan de internationale certificering door de Golf Environment Organization (GEO) worden aangevraagd.

Committed to Green is ontstaan uit een initiatief van Europese Golf Associatie (EGA). In januari 1994 heeft de EGA met steun van de Royal and Ancient Golf Club of St. Andrews en de PGA European Tour een Ecology Unit opgericht. Door de grote groei van de golfsport in Europa en de erkenning van de belangen van natuur en milieu ontstond de behoefte aan een gecoördineerde aanpak van natuur- en milieubeheer op golfbanen. Het Committed to Green programma is ontwikkeld met financiële ondersteuning van de Europese Commissie.

De Europese Golf Associatie, de Royal & Ancient Golf Club of St Andrews, de PGA European Tour, de Federatie van Europese Golf Greenkeepers Associatie (FEGGA), de Federatie van Europese Golfbaanarchitecten en de Europese Commissie ondersteunen Committed to Green/GEO vanuit de gedachte dat een goed natuur- en milieubeleid bevorderlijk is voor de golfsport, zowel technisch, esthetisch, politiek als economisch.

Het Committed to Green programma is een hulpmiddel, waarbij op een gestructureerde wijze op basis van inventarisatie, analyse, het stellen van doelen en evaluatie, gestreefd wordt naar een planmatig beheer van het groen en het milieu op de golfbaan.

NATUUR EN MILIEUBEHEER

Het programma stelt geen normen, maar geeft aan op welke gebieden de golfbaan bijzonder moet presteren om uiteindelijk de internationale erkenning te verwerven.

Na het doorlopen van het GEO-certificeringsproces en een bezoek van een door de Golf Environment Organization aangestelde auditor, toetst een panel van deskundigen of de golfclub overeenkomstig de criteria uitvoering heeft gegeven aan het natuur- en milieuprogramma en wordt het GEO-certificaat uitgereikt.

Vanaf januari 2011 biedt de NGF u een nieuwe vorm van begeleiding aan bij het werken aan een natuurvriendelijk en milieubewuste bedrijfsvoering.

Committed to Green is de afgelopen jaren in Nederland een succesvolle methode gebleken om golfbanen te betrekken bij natuur- en milieuaspecten. Een twintigtal golfbanen heeft zich met succes ingezet om de flora en fauna op de golfbanen te laten 'bloeien'.

De Nederlandse Golf Federatie heeft Committed to Green als speerpunt van beleid gemaakt en heeft de ambitie het aantal gecertificeerde banen en clubs in de komende jaren te laten groeien. Voor een verdere doorontwikkeling is besloten een extra ondersteuning te ontwikkelen in de vorm van procesbegeleiding door NLadviseurs en Buiting Advies. Dit ter realisering van een structurele groei van het aantal deelnemende faciliteiten. We zijn ervan overtuigd de golfer met een natuurvriendelijk en milieubewust beheerd golfterrein een interessante en uitdagende omgeving te bieden. Bovendien levert dit buiten de sector een beter, 'groener' imago, dat recht doet aan de veelzijdigheid van golf.

COMMITTED TO GREEN PROGRAMMA

Het programma Committed to Green stimuleert beheerders van golfbanen bewust om te gaan met natuur en milieu. Op basis van inventarisatie, analyse, het stellen van doelen en een evaluatie wordt gestreefd naar planmatig beheer van het groen en het milieu op de golfbaan.

Het programma stelt geen normen, maar geeft aan op welke gebieden de golfbaan bijzonder moet presteren om uiteindelijk de internationale erkenning te verwerven. Deze internationale certificering kan na het doorlopen van het programma aangevraagd worden bij de Golf Environment Organization (GEO).

TRAJECTBEGELEIDING TOT GEO-CERTIFICERING

NLadviseurs en Buiting Advies zijn door de Nederlandse Golf Federatie gevraagd verenigingen en golfbaanbestuurders actief te begeleiden naar een GEO-certificering. Zij voorzien de participerende verenigingen van een raamwerk van te nemen stappen en biedt ondersteuning bij de invulling hiervan. Uitwerking van de plannen blijft bij de verenigingen en bestuurders liggen, die dit in eigen beheer – dan wel door derden – laten uitvoeren.

Het begeleidingsproces kent een aantal fasen:

- 1 Kennismaking: er vindt een intake gesprek met de golfclub plaats. Tijdens dit gesprek wordt door de NGF duidelijkheid verschaft over de inhoud van het GEO certificeringstraject. De aanvrager geeft aan welke informatie reeds voorhanden is. Dit bepaalt de uitgangssituatie en een intentieverklaring wordt opgesteld. Als afsluiting van deze fase meldt de golfclub zich aan voor het 'On Course' programma van de Golf Environment Organization

NATUUR EN MILIEUBEHEER

- 2 Samenwerking: aan de hand van een werkdocument wordt informatie verzameld, worden acties en doelstellingen bepaald. De golfclub werkt aan het opstellen van een natuurbeheersplan, milieuzorgplan en overige benodigde documenten. De NGF ondersteunt in deze fase door regelmatig voortgangsgesprekken te voeren.
- 3 Certificering: inhoudelijke beoordeling rapportages en (eventuele) bijsturing. Voordracht voor certificering door GEO verifer.
 - > *NLAdviseurs; Landgoed Larenstein, Larensteinselaan 26b, 6882 CT, Velp.*
 - > *Buiting Advies; Wilhelminaweg 64, 6951 BP, Dieren.*

INVESTERING

De trajectbegeleiding betreft een investering van de Nederlandse Golf Federatie. Hetzelfde geldt voor de certificering door een GEO-verifier.

De investering voor de inhoudelijke uitwerking van de plannen komt voor rekening van de betreffende vereniging. Investering hiervoor is geheel afhankelijk van de gekozen aanpak. Ook de investering voor de GEO-registratie à € 180,- voor 3 jaar ligt bij de participerende vereniging.

AANMELDEN

U meldt zich aan voor het Committed to Green programma door contact op te nemen met het NGF-Federatiebureau, Monique Madsen, tel. 030 242 63 70, m.madsen@ngf.nl.

AANBEVOLEN LITERATUUR

- An Environmental Strategy for Golf in Europe, EGA Ecology Unit 1995 ISBN-1-874357-09-9
- The Committed to Green Handbook for Golf Courses, EGA Ecology Unit 1997, compiled by David Stubbs ISBN-1-874357-13-7
- Handboek Natuur op Golfbanen, een gezamenlijke productie van De Vlinderstichting, de Grontmij en de Werkgroep Recreatie en Toerisme van de Landbouwuniversiteit van Wageningen. Mei 1996 in opdracht van de Nederlandse Golf Federatie en het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.
- Golfbanen in de Ecologische Hoofdstructuur (2009), Buiting Advies in opdracht van de Nederlandse Golf Federatie

MEER INFORMATIE

- > *Golf Environment Organization (GEO)* www.golfenvironment.org
- > *Audubon Coop. Sanctuary Program for Golf Courses* www.auduboninternational.org

HOOFDSTUK 8

BRANCHEORGANISATIES

BRANCHEORGANISATIES

NEDERLANDSE VERENIGING VAN GOLFACCOMMODATIES (NVG)

De NVG is de branche- en werkgeversorganisatie van de Nederlandse golfbanen. De laatste 20 jaar maakt de golfsport een stevige groei door in het aantal spelers maar ook in het aantal banen. Hierdoor zijn de aanbieders in golf in aantal zo groot geworden dat er behoefte is ontstaan aan een branche- en werkgeversorganisatie die verschillende zaken regelt voor de leden in de branche. Zo is de NVG ontstaan. De doelstelling van de NVG is driedelig.

Op het gebied van belangenbehartiging doet de NVG het volgende:

- Onderhouden van contacten met diverse organisaties en instanties zoals de NGF, de vakbonden
- Voor de CAO en opleidingsinstituten zoals HAS KennisTransfer en IPC Groene Ruimte.
- Verder is de NVG ook aangesloten bij MKB Nederland voor algemene, arbeidsrechtelijk, juridische en economische zaken, contact met de overheid en bij de European Golf Course Owners Association (EGCOA) voor belangenbehartiging op Europees niveau.
- Ook gaat de NVG samenwerkingen aan met leveranciers om d.m.v. gezamenlijke inkoop betere voorwaarden te creëren voor de leden.

Door de groei die golf de afgelopen jaren heeft meegemaakt, is er behoefte ontstaan aan kennisuitwisseling bij de golfbanen in Nederland. De NVG geeft hier vorm aan door verschillende initiatieven om kennisoverdracht te bevorderen. Voorbeelden hiervan zijn:

- Regio-overleggen in de regio's Noord-Holland-Utrecht, Zuid-Holland-Zeeland, Brabant, Limburg en het oosten van Nederland.
- Uitgeven van Golfbusiness. Dit vakblad van de NVG verschijnt 4 maal per jaar.
- Lidmaatschap NGCOA, Amerikaanse zusterorganisatie.
- Website NVG.
- Diverse commissies diepen onderwerpen uit die van belang kunnen zijn voor de leden. De resultaten worden gecommuniceerd met de leden.
- Het Nationaal Golf Congres & Beurs wordt jaarlijks door de NVG georganiseerd. Dé netwerkdag van het jaar voor iedereen die te maken heeft met de exploitatie van golfbanen, leveranciers, afgevaardigden van de NGF, NGA en PGA Holland. Meer informatie: www.nationaalgolfcongres.nl.
- Golf Management Academy, waar opleidingen als de Leergang Management, Training Receptiemedewerkers en Caddiemasters, de Training 'Veilig werken voor greenkeepers' en Training Beoordelingsgesprekken worden aangeboden.

> www.nvg-golf.nl

BRANCHEORGANISATIES

NEDERLANDSE GREENKEEPERS ASSOCIATIE (NGA)

De NGA (1991) is een branche-organisatie die via opleidingen, contactdagen, wedstrijden, studiereizen, een vakblad enz. het greenkeepersvak op een hoger niveau tracht te krijgen. De Statuten vermelden de volgende doelstellingen:

- de behartiging van de belangen van greenkeepers die op golfbanen in Nederland werken
- de bevordering van de erkenning van het beroep van greenkeeper in Nederland
- het assisteren bij het ontwikkelen van vaktechnische zaken ten gunste van de leden
- het organiseren van een of meer golfwedstrijden per jaar voor de leden
- al dat dienstig kan zijn tot uitvoering of bevordering van wat hiervoor onder a tot en met c vermeld staat.

De NGA wordt, zoals iedere vereniging, geleid door een bestuur. In het bestuur zijn de volgende functies verdeeld: Voorzitter, Vice-voorzitter, Penningmeester, Secretaris en Cursuscoördinator.

Het bestuur bestaat uit 5-6 personen. Ieder bestuurslid draagt zorg voor een bepaald takenpakket. De bestuursleden zorgen dat dit takenpakket wordt uitgevoerd met medewerking van diverse commissies. Op dit moment worden er werkzaamheden verricht voor de NGA door een evenementencommissie, een wedstrijdcommissie, een opleidingscommissie, een reiscommissie en een redactiecommissie.

Tevens streeft de NGA ernaar om regionaal contacten te doen plaatsvinden. Zo is Nederland in 7 regio's verdeeld en heeft iedere regio een zgn. regiohoofd.

> www.ngagolf.nl

PROFESSIONAL GOLFERS ASSOCIATIE HOLLAND (PGA HOLLAND)

- PGA Holland is een van de toonaangevende organisaties in Nederland die streven naar de verdere professionalisering van de golfsport.
- PGA Holland is de organisatie die de belangen behartigt van de playing- en teaching professionals in Nederland.
- PGA Holland is een faciliterende organisatie voor haar leden, wil een autoriteit op golfgebied zijn en behoort tot de topopleiders in Europa. Zij faciliteert haar leden op het gebied van opleidingen, toernooien, vacatures en arbeidsomstandigheden.
- PGA Holland handelt professioneel, integer, klantgericht en innovatief.
- Voor de internationale contacten is de PGA Holland aangesloten bij de overkoepelende PGA's of Europe.

Jaarlijks organiseert de PGA Holland wedstrijden voor haar leden waarvan de resultaten meetellen voor de Order of Merit. Vast op de kalender staan educatiedagen waarbij internationale en nationale gastsprekers hun visie op een wisselend thema delen met PGA Holland professionals. Naast deze organiseert de PGA Holland in nauwe samenwerking met de NGF de opleiding tot teaching professional

> www.pgaholland.nl

BIJLAGEN

TABEL MAAIHOOGTEN

MILIEUEFFECTRAPPORTAGE (M.E.R.)

RUIMTELIJKE ORDENING
BIJ DE AANLEG VAN GOLFBANEN

LITERATUUR EN WEBSITES

BIJLAGE 1: TABEL MAAIHOOGTEN

Tabel 1 - Maaihoogte normaal

Seizoen	zomer mm	herfst en voorjaar mm	winter mm
Green	5-6	7-8	9
Foregreen en Apron	10-12	12-15	15
Surrounds	25-37	37-50	50
Tee	10-12	12-15	15
Fairway	20-24	24-30	30
Semi-rough	> 50		
Rough	> 100		

Tabel 2 - Mogelijke wekelijkse maai frequentie

Seizoen	zomer mm	herfst en voorjaar mm	winter mm
Green	5-7	3-5	zo nodig
Foregreen en Apron	2-3	1-2	zo nodig
Surrounds	1-2	1	zo nodig
Tee	2-3	1-2	zo nodig
Fairway	2	1	zo nodig
Semi-rough	1-2		
Rough	2		

Tabel 3 - Gebruikelijke maaihoogte voor wedstrijden,
afhankelijk van het seizoen en de conditie van de baan

	mm	
Green (gebruik Stimpmeter)	4-5	stimp snelheid 8 tot 10 feet (ft)
Foregreen en Apron	6-8	
Surrounds	25-37	
Tee	10-12	
Fairway 23-30 m breed	12-18	
Semi-rough 2,5-5 m breed	40-50	
Rough	75-100	

BIJLAGE 2: MILIEUEFFECTRAPPORTAGE (m.e.r.)

Milieueffectrapportage (m.e.r.) is het in beeld brengen van de milieugevolgen van een besluit, voordat het besluit wordt genomen. Zo kan de overheid die het besluit neemt (het bevoegd gezag) de milieugevolgen bij haar afwegingen betrekken.

Het doel van m.e.r. is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

Daarnaast heeft m.e.r. twee neven doelstellingen, namelijk:

- Het stroomlijnen van besluitvorming: m.e.r. stroomlijnt de verschillende procedures die nodig zijn voor het al dan niet toestaan van die activiteit.
- Het verbeteren van de milieuhouding: doordat m.e.r. de gevolgen voor het milieu systematisch in kaart brengt, is de houding van betrokkenen ten opzichte van milieubelangen in positieve zin te beïnvloeden.

Om deze doelstellingen te bereiken wordt voor bepaalde projecten en plannen een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Hierin wordt inzichtelijk welke milieueffecten verwacht worden van het project of plan.

M.e.r. is gebaseerd op Europese regelgeving. Er is een richtlijn voor project-m.e.r. en een richtlijn voor plan-m.e.r. (SMB). In Nederland is m.e.r. geregeld in de Wet milieubeheer (Wm) en in de uitvoeringswetgeving in de vorm van een Amvb (het Besluit mer). Inmiddels heeft ook andere wetgeving invloed op m.e.r., zoals de Crisis- en herstelwet (Chw).

Er bestaat een beperkte en een uitgebreide m.e.r.-procedure. Welke procedure van toepassing is, hangt af van het project. Sinds 1 april 2011 is het niet meer verplicht een m.e.r. te doorlopen voor recreatieve (ook golfbanen) projecten.

De Commissie voor de m.e.r. is een bij wet ingestelde onafhankelijke adviseur bij m.e.r.-procedures. Zij adviseert de overheid (het bevoegd gezag) over de inhoud en kwaliteit van milieueffectrapporten (MER). Zij geeft aan:

- Wat er voor een MER onderzocht moet worden.
- Of er in een MER alle informatie staat die nodig is om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij een besluit.

De Commissie bemoeit zich niet met besluitvorming of met politieke afwegingen.

LITERATUUR EN VERWIJZINGEN:

Commissie voor de milieueffectrapportage, Postbus 2345 3500 GH Utrecht; tel 030 234 7666, fax 030 233 1295 mail mer@eia.nl web www.commissiemer.nl

Zie ook: Kenniscentrum Infomil van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, www.infomil.nl

BIJLAGE 3: RUIMTELIJKE ORDENING BIJ DE AANLEG VAN GOLFBANEN

De nieuwe wet Ruimtelijke ordening (Wro) heeft geleid tot een duidelijke scheiding in wet- en regelgeving en beleid. Wetgeving staat in het bestemmingsplan, beleid in de structuurvisie.

Tevens is onder de noemer van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) één integrale Omgevingsvergunning opgenomen, waarin een aantal afzonderlijke vergunningen zijn ondergebracht, zoals een bouw-, sloop- en kapvergunning.

Gemeenten moeten voor hun grondgebied één of meerdere integrale structuurvisies vaststellen. Dit kunnen thematische structuurvisies zijn, bijvoorbeeld voor recreatie, sport of landschap. Structuurvisies geven het vaststaand beleid voor de ruimtelijke ontwikkeling weer, zijn vormvrij, zijn in juridische zin niet bindend en er kan geen beroep tegen worden ingesteld.

Voor hun grondgebied dienen Gemeenten ook bestemmingsplannen vast te stellen, waarin het gebruik en de bouwmogelijkheden van de gronden zijn vastgelegd. Bestemmingsplannen zijn digitaal te raadplegen. Tegen het bestemmingsplan kan beroep worden ingesteld. De rechter toetst of het bestemmingsplan voldoet aan een "goede ruimtelijke ordening". Tevens wordt beoordeeld of de onderzoeken op een zorgvuldige wijze tot stand zijn gekomen en de juiste afwegingen zijn gemaakt.

Over het algemeen zal een nieuwe golfbaan niet passen binnen het geldende bestemmingsplan. Voor een initiatief tot realisering van een golfbaan dat niet passend is, kan in principe gekozen worden voor een geheel of gedeeltelijke herziening van het bestemmingsplan of het nemen van een projectbesluit (voorheen de art.19 procedure). Voor beide procedures is een ruimtelijke onderbouwing of toelichting vereist, die inhoudelijk in ieder geval dezelfde uitgangspunten hebben. Een ontwerpprojectbesluit of ontwerpbestemmingsplan ligt zes weken ter inzage voor zienswijzen. Daarna kan het besluit worden vastgesteld. Een projectbesluitprocedure neemt ongeveer vijf maanden in beslag, indien deze is gedelegeerd aan het college van Burgemeester en Wethouders. Een herziening van het bestemmingsplan duurt langer omdat de bevoegdheid hiertoe is voorbehouden aan de Gemeenteraad.

Indien een golfbaan ligt in een Natura 2000 gebied of een andere beschermd gebied of daaraan grenst zal voorafgaand aan beide procedures over het algemeen een merprocedure gevolgd moeten worden.

Voor informatie over natuur en milieu wordt verwezen naar www.infomil.nl. Informatie over de Wet ruimtelijke ordening is te vinden op www.wetten.nl.

KADERSTELLEDE BELEIDSNOTA'S

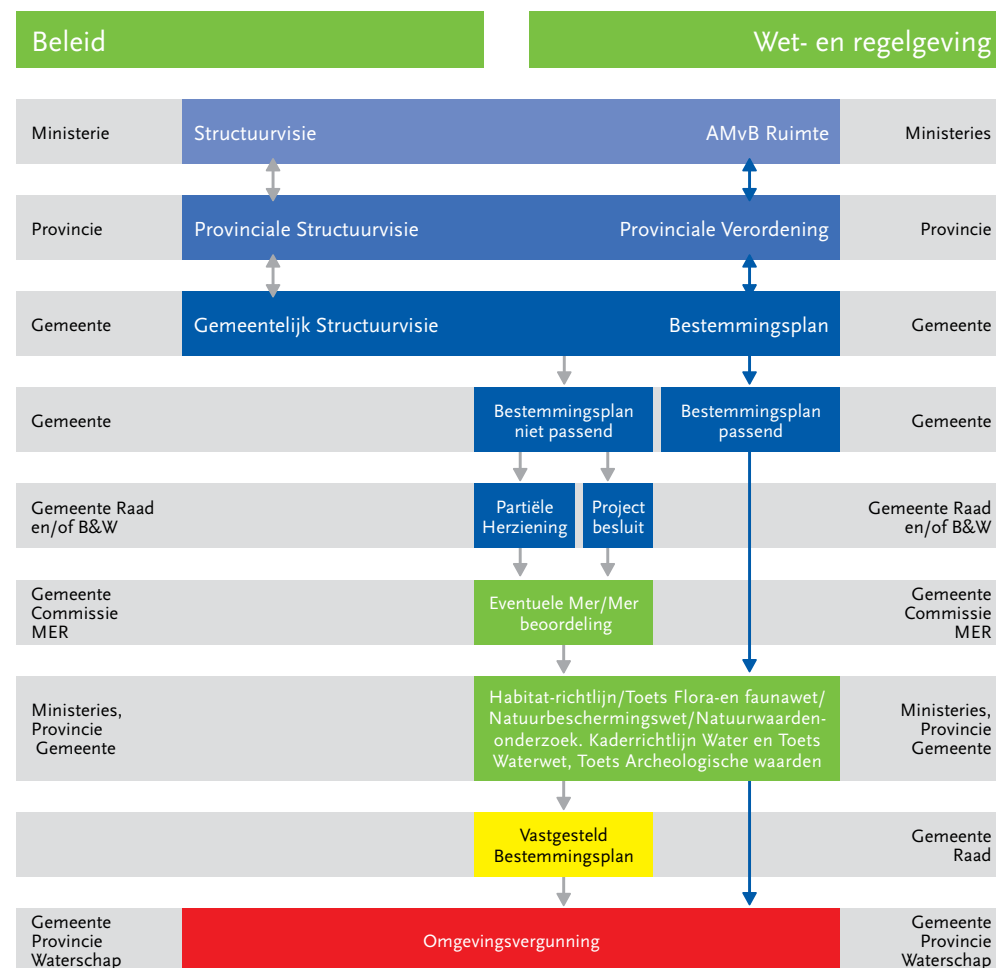
1. Nota Ruimte
2. Nota Mobiliteit
3. Vierde Nota Waterhuishouding;
 - Europese Kaderrichtlijn Water en Waterbeheer in de 21ste eeuw
 - Anders omgaan met water; Waterbeleid in de 21ste eeuw
 - Nationaal Bestuursakkoord Water
4. Verdrag van Malta

RUIMTELIJKE ORDENING BIJ DE AANLEG VAN GOLFBANEN

WETTELIJKE KADERS;

1. Wet ruimtelijke ordening (Wro)
2. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
3. Wet milieubeheer
4. Waterwet
5. Flora-en faunawet
6. Natuurbeschermingswet
7. Vogel- en Habitatrichtlijn
8. Besluit m.e.r.

RELATIESCHEMA

RUIMTELIJKE ORDENING BIJ DE AANLEG VAN GOLFBANEN

OMGEVINGSVERGUNNING;

Onder een Omgevingsvergunning vallen;

- 1 Bouwvergunning
 - 2 Aanlegvergunning
 - 3 Projectbesluit (afwijken van het bestemmingsplan)
 - 4 Gebruiksvergunning
 - 5 Oprichten, veranderen of in werking hebben van een inrichting of mijnbouwwerk (milieuvergunning)
 - 6 Monumentenvergunning (rijks- en gemeentelijk)
 - 7 Sloopvergunning
- Ook de volgende items vallen onder een Omgevingsvergunning, alleen als de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) of andere gemeentelijke verordening daar iets over zegt;
- 8 Het aanleggen van een weg
 - 9 Het maken van een uitweg
 - 10 Het hebben van een alarminstallatie die een opvallend geluid of lichtsignaal kan produceren
 - 11 Reclamevergunning
 - 12 Het vellen van een houtopstand
 - 13 Het opslaan van roerende zaken

De afzonderlijke Natuurbeschermingswetontheffing en de ontheffing Flora en Fauna kunnen met betrekking tot de procedure wel meelopen met die van de Omgevingsvergunning.

Gemeenten kunnen zelf ook nog bepalingen uit de APV overhevelen naar de Omgevingsvergunning.

LOCATIE ASPECTEN GOLFSPORT

Vanuit Golfsport;

- Behoefte
- Spreiding bestaande golfvoorzieningen
- Bereikbaarheid
- Nutsvoorzieningen
- Grondslag
- Planologisch regiem

Vanuit Maatschappelijke belangen;

- Toekomstige (ruimtelijk) ontwikkelingen vanuit diverse overheden.
- Functionele en/of financiële bijdrage aan realisering andere bestemmingen.

RUIMTELIJKE ORDENING BIJ DE AANLEG VAN GOLFBANEN

GOLFBAAN ALS SOLITAIRE VOORZIENING

Golfsport is doel

- 25 – 30 ha. t.b.v. 9 holes
- 50 – 60 ha t.b.v.18 holes
- 1,5 - 3 ha.-plus t.b.v. drivingrange

Min of meer afgesloten terrein naast andere bestemmingen, zoals wonen, recreatie, bos.

Geen openbaar toegankelijke voorzieningen zoals fiets-voet en ruitersporen en kanoroutes.

Buffer t.o.v. beschermde gebieden.

GOLFBAAN ALS ONDERDEEL INTEGRALE ONTWIKKELING

Golfsport is naast doel ook middel

- 25 - 30 ha.-plus t.b.v. 9 holes
- 50 - 60 ha.-plus t.b.v. 18 holes
- 1,5 - 3 ha.-plus t.b.v. drivingrange

Geïntegreerd onderdeel landinrichting, transformatiegebieden, ecologische zones, natuurontwikkeling, waterberging, landgoederen, buitenplaatsen, recreatiegebieden, toerisme(leisure) en zandwinning.

Openbaar toegankelijke routes, zoals fiets-voet en ruitersporen en kanoroutes.

Buffer en overgang naar beschermde gebieden

RUIMTELIJKE ORDENING BIJ DE AANLEG VAN GOLFBANEN

ALS OEFENACCOMMODATIE VOOR DE GOLFSPOORT

- Behoefte
- Integratie met stedelijke groenvoorzieningen
- Integratie (dubbel grondgebruik) met bestaande sportcomplexen
- Goede en (sociaal) veilige bereikbaarheid binnen ca 15 min. per fiets, auto en openbaar vervoer
- Combinatie met schoolsport, fitness-sport en gezondheidsbeleid van kantoor en bedrijfsterreinen
- Bijdrage aan verminderen beheerslasten door meervoudig gebruik
- Veilige inpassing, zowel t.a.v. interne als externe veiligheid (situering tov woningen, wegen, paden en parkeerterreinen)

Programma oefenaccommodatie

	Minimaal	Voorkeur
Drivingrange	60m x 150m 15 afslagplaatsen Netten	100m x 250m 25 afslagplaatsen Evt netten Verlichting Leshut
Greens	Aparte puttinggreen	Aparte putting green Aparte chippinggreen
Bunker		Aparte oefenbunker
Overige faciliteiten	Gebruik clubhuis Opslag ballen, stokken en oefenmateriaal Ballenautomaat	Gebruik clubhuis Opslag ballen, stokken en oefenmateriaal Ballenautomaat Oefenholes

BIJLAGE 4: LITERATUUR EN WEBSITES

- Turf Management for Golf Courses second edition, James B. Beard ISBN 1-57504-092-1
- Color Atlas of Turf Grass Diseases, Toshikazu Tani & James Beard ISBN-1-57504-021-2
- Turf Grass Management, A.J. Turgeon ISBN-013-933425-4
- The Care of the Golf Course, edited by R.D.C. Evans & J. Perris, published by The Sports Turf Institute (STRI) ISBN-1-873431-02-3
- Handboek Greenonderhoud (2006), Stephen Baker (STRI) in opdracht van de Nederlandse Golf Federatie
- Golf Course Management & Construction, Environmental Issues, edited by James C. Balogh and William J. Walker ISBN-87371-742-2
- Manual Baanonderhoud (Golf Course Maintenance Manual) (2010) van Laurence W. Pithie uitgebracht door de Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties (NVG).
- Plantengemeenschappen in Nederland (4 delen), KNNV uitgeverij ISBN-90-5011-148-3
- Natuurdoeltypen in Nederland, Wageningen Informatie- en Kenniscentrum Natuurbeheer
- ANWB Vogelgids van Europa, Lars Svensson & Peter J. Grant, Vogelbescherming Nederland ISBN-90-18-01212-2
- Wegwijs in Golf
- Wegwijs voor Bestuurders
- Wegwijs in Course Rating
- Wegwijs in het organiseren van een NGF wedstrijd

WEBSITES

- The R&A of St Andrews www.randa.org
- Unites States Golf Association www.usga.org
- European Golf Association www.ega-golf.ch
- Sports Turf Research Institute www.stri.co.uk
- Scandinavian Research Foundation www.sterf.golf.se
- Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties www.nvg-golf.nl
- Nederlandse Greenkeepers Associatie www.ngagolf.nl
- Nederlandse Golf Federatie www.ngf.nl
- European Institute of Golf Course Architects www.eigca.org
- Register of Independent Professional Turfgrass Agronomists www.ripta.co.uk
- Natuur en Milieu netwerk www.milieu.net
- Reptielen, amfibieën en vissenonderzoek Nederland www.ravon.nl
- Vogelonderzoek Nederland www.sovon.nl
- Vereniging voor veldbiologie www.knnv.nl
- Toegang tot alle websites van de Nederlandse overheid (lokaal, regionaal en landelijk) www.overheid.nl
- Centraal Bureau voor de Statistiek www.cbs.nl
- Kadaster www.kadaster.nl
- Nationaal Groenfonds www.groenfonds

**NEDERLANDSE
GOLF FEDERATIE**

Postbus 8585
3503 RN Utrecht
Tel. 030 - 242 63 70
golf@ngf.nl

www.ngf.nl

Deloitte.

Van Lanschot